

Mælkeribruget i Danmark 1887.

Af

Konsulent **B. Bøggild.**

Nu da Tiderne siges vedvarende at være daarlige, kan det maaske være formaalstjenligt et Øjeblik at se hen til, hvorledes Forholdene stille sig i andre europæiske Lande, hvor ligesom hos os Mælkeribruget er Landboernes vigtigste Erhverv. — Det er jo ikke Danmark alene, der føler Trykket paa den ene Side af den langvarige Stilstand i Forretningslivet og den deraf følgende vigende Forbrugs- evne hos de store Byers Befolkning og paa den anden Side af de andre Verdensdeles Konkurrence. De store Masser af oversøiske Produkter, særlig Korn, Oxe- og Faarekjød, Uld og Silke, der sælges til lave Priser paa de største Forbrugssteder her i Europa og særlig i England, have gjort det urentabelt for denne Verdensdels Beboere at befatte sig med Produktionen af disse Varer; og derfor har Landboerne i de fleste evropæiske Lande i de seneste Aar kastet sig over Mælkeribruget gjennemgaaende i saa høj Grad som de stedlige Forhold i de forskjellige Lande paa nogen Maade have tilladt. Der er trindt omkring bleven oprettet større og mindre Selskaber og Foreninger og talrige Skoler til Mælkeribrugets Fremme, og betydelige Summer anvendes i dette Øjemed af Regjeringerne for derigjennem at støtte Befolkningens Vel. — Italien, Østrig— Ungarn, Rusland, store Egne af Frankrig, Tyskland, England, Sverig og Norge have saaledes nu lagt sig efter Mælkeribruget, der før langt mere udelukkende udnyttedes

af de ældre Mælkerilande Irland, Schweiz, Nordfrankrig, Holland, Nordtyskland og Danmark. Men det ligger i Sagens Natur, at de tidligere agronomiske Forhold i de forskellige Lande have en anden ret betydelig Indflydelse paa Kvægavlen og derigjennem paa den hele Mælkeridrift. — Hvor Kjødproduktion tidligere særlig var knyttet til vidtstrakte og ofte lave Græsgange, dør er Befolkningen for en stor Del endnu henvist til hovedsagentlig at bearbejde Sommermælk, medens Køerne om Vinteren have deres mindre produktive Periode. — Hvor Kornsalg tidligere var Hovedsagen, kan man derimod nu lettere ved Dyrkning af passende Planter skaffe Køerne en rigeligere Vinterernæring og endog bringe det dertil, at der i den barske Aarstid kan frembringes store Mængder af værdifulde Produkter. Hvor Arbejdskraften var sparsom eller uforholdsmæssig dyr, er man nogle Steder bleven tvungen til at forøge Græsarealerne, fordi man kun ved at nedbringe Driftsudgifterne har havt Udsigt til at hæve Nettoudbyttet. — I Egne, hvor der allerede forud fandtes gode Mælkestammer, naaede man hurtigere frem til et godt økonomisk Udbytte, end hvor passende Racer først maatte tilføres og akklimatiseres. — Og hvor der forud blandt Befolkningen var nogen Kjendskab til Mælkenes Bearbejdning til Smør eller til en eller anden Sort Ost, viste det sig, at en saadan speciel og tidligere ren lokal Tilvirkning hurtig med Fordel kunde udvides betydelig. — Men hvordan end Forholdene vare, søgte man hurtigst mulig at drage Fordel af de forholdsvis ret gode Priser, der var paa Smør, Ost, kondenseret Mælk, Mælkesukker o. s. v. Og Følgen blev, at de lokale Markeder i de forskellige Lande hurtig overfyldtes, saaledes at flere og flere søgte Afsætning paa det største Verdensmarked — det engelske. En Tid saa det ud til, at de store tætbefolkede engelske Byer kunde modtage næsten ubegrænsede Mængder særlig af Ost og Smør; men omsider viste det sig, at Importen af disse Varer naaede et ihvertfald foreløbigt Toppunkt, og Forbruget er bleven begrænset ved Amerikas

store Osteproduktion og Hollands umaadelige Margarin-Industri.

For nogle Aar siden, da Efterspørgslen var tilfredsstillt, begyndte derfor Priserne at gaa ned baade paa Ost og Smør, og kun gode Kvaliteter blev det mulig at afsætte saaledes, at Producenten kunde have økonomisk Fordel deraf. — De sidste Aar have derfor været mere eller mindre trykkende for Mælkeribruget i de fleste Lande. Og særlig har det nu afsluttede Aar været daarligt, fordi der ved Siden af de utilfredsstillende Afsætningsforhold kom en usædvanlig tør Sommer. Under saadanne Forhold bliver Situationen særlig kritisk for saadanne Lande, der som f. Ex. Irland næsten udelukkende ere indrettede paa at have Hovedindtægten af Køerne, naar disse i fuld Mælkeydelse skulle ernæres ved Sommergræsningen. Og vi Danske maa siges at være heldigere stillet, idet Køerne her mere ligelig give Mælkeudbytte hele Aaret rundt og fortrinsvis yde mest om Vinteren, paa hvilken Tid man dels med Nutidens udviklede Transportmidler i Reglen vil være i Stand til at skaffe Foder tilveje, og dels vil have altid noget hjemmeavlet Foder til Raadighed, hvor der som hos os paa samme Ejendom dyrkes flere forskellige Foderplanter, der have indbyrdes forskellige Væxtperioder, saasom Vintersæd, Vaarsæd, Rodfrugter, Enghø, Kløverhø o. s. v., som kun yderst sjælden alle samtidig ville slaa fejl. — Sees der saaledes hen til, hvorledes nogle af vore Konkurrenter have været stillet i produktiv Henseende i det nu afsluttede Aar, faa vi mindre Grund til at beklage os, end om vi alene ville fordybe os i Betragtninger over vore hjemlige Forhold. — Og fæstes Opmærksomheden paa de lave Produktpriser, maa der dog indrømmes, at vore vigtigste Exportprodukter, Smør og Flæsk, endnu ere blevne forholdsvis godt betalte.

Sees der hen til de indkomne udførlige Regnskaber, der i alt væsentlig ere bearbejdede som tidligere Aar, maa man huske, at der ingenlunde er gjort Bestræbelser for at

fremdrage exceptionelt glimrende Resultater til Efterlignelse; men at Tidsskriftet først og fremmest lægger Vægt paa ved paalidelige Regnskaber at give et sandt Billede af det afsluttede Aar, hvorved dettes økonomiske Forhold kunne tages op til Drøftelse og Aaret sammenlignes med forudgaaende og eventuelt fremtidig med de efterfølgende.

Hvad specielt Vinterhalvaaret angaaer, som er belyst ved Tabellerne I, II a og II b, maa det bemærkes, at Fler-tallet af Korrespondenterne synes at være ret godt tilfredse med Udbyttet. Om Køernes Sundhedstilstand have de fleste ikke noget specielt at bemærke. Den ny tilkomne Korrespondent Nr. 11 anfører dog Kastning som en væsentlig Aarsag til et forholdsvis tarveligt Udbytte. Han skriver: »Mit Kreaturhold har i den sidste halve Snes Aar været i mindre heldig Kondition grundet paa vedholdende Kastning særlig af Kvier med 1ste og 2den Kalv samt indkjøbte Køer Aaret efter Indsætningen. Indtil for et Par Aar siden var i Reglen en Trediedel af Besætningen Kastere eller Overløbere. Kasterne bleve i Reglen ikke rene, og skjøndt Efterbyrden altid fjernedes af Dyrslægen, medførte dette Onde mange Overløbere Aaret efter. Ikke faa Kælvere bleve ej heller rene, og saavel dette Onde som Kastningen har jeg ikke kunnet forklare Grunden til. Jeg har ladet Kvierne kælve 1ste Gang som treaarige, men uden Held. De sidste 2 à 3 Aar har jeg ladet Staldene røge med Klor samt vaske med Sublimat hver Sommer, og en Forandring til det Bedre synes det sidste Par Aar at være indtraadt, skjøndt jeg endnu i dette Efteraar har adskillige Kastere.« — Ligeoverfor saadanne Tilfælde, hvor som her desinficerende Midler*) ikke kunne fjerne Ondet, finder jeg Anledning til at henlede Landmandens Opmærksomhed paa, at medens Kastning vistnok i mange Tilfælde maa antages at skyldes Sygdom og Smitstof, saa er det dog ogsaa at betragte som en Kjendsgjerning, at den kan

*) Se sidste Aarsberetning Side 55 om Brugen af Karbolsyre og Kalkning.

fremkaldes ved et Stof, Alkaloidet »Ergotin«, der findes i Meldrøjer. Denne Sag har særlig været Gjenstand for Undersøgelse i England og efter »The Journal of the Royal Agric. Soc.« bringer »Ugeskrift for Landmænd« for 8de Juli 1887 en Artikel om »Hvorfor kaste Kørerne?« Den engelske Forsker Dr. Johnson skriver følgende:

»Opmærksomheden maa henvendes paa, hvad Kørerne æde, og særlig paa Græsset og Høet. — Der kjendes ingen Græsser, der i sund Tilstand indvirke paa Livmoderen eller virke stærkt afførende; men vi kjende en Svamp, som hjemsøger Græsser og Kornplanter, og som i Medicinen i lange Tider har været kjendt som et i mange Tilfælde virksomt Middel til at faa Livmoderen til at trække sig sammen, skaffe Efterbyrden bort og standse forskellige indvendige Blødninger. — Denne Svamp er Meldrøje*), som angriber Græsplanterne under disses Blomstring. Bedst kjendt er den som Snylteplante paa Rugen, men den angriber ogsaa Rajgræs, Thimothe, Hundegræs, Draphavre og de fleste andre Græsser. Og Dr. J. har bemærket, at Græsset paa de skyggefulde Steder, under Træer, Hækker o. s. v. fortrinvis er befængt med Meldrøjer. Disse Snyltesvampe, antager han, blive fortærede af Kvæget paa tre forskellige Stadier: 1) Strax i Begyndelsen af Udviklingen, medens Værtplanterne endnu ere nogenlunde unge og saftige. 2) Naar den fulde Størrelse er opnaaet, paa den Tid da Kornet og Græsfrøet modnes, medens Meldrøjerlegemerne endnu sidde paa Kjærernes Plads i de tildels tørre Straa. 3) Og endelig, naar Svampelegemerne ere faldne fra Værtplanterne ned paa det lavere Grønsvær. — Det tredie Stadium anseer Dr. J. for det, der forarsager den meste Skade; thi i denne Tilstand findes Meldrøjer den største Tid af Aaret; de ere fuldt udviklede og rige paa Gift og ligge i det fine, tætte Græs, som Kvæget netop ynder at æde. Her er en Plante, der er i Stand til at framkalde Ondet. Og denne Plante har jeg uden Undtagelse, siger Dr. J., funden paa alle de Græsgange, hvor Køer nylig have kastet, og da intet andet kjendt Middel fremkalder Sygdommen, mener jeg, vi ere berettigede til at antage, at Meldrøjer ere Hovedaarsagen til Kastning, hvor denne ikke hidrører fra Ulykkestilfælde. Og han mener af sine Iagttagelser at kunne slutte, at stiv Lørjord er særlig gunstig for Meldrøjers Udvikling. — Som virksomt Middel til i denne Henseende at uskadeliggjøre Høet, mener han, at dette bør bjærges strax ved Begyndelsen af Græssernes Blomstringstid, inden Snyltesvampene endnu have faaet

*) Om Meldrøjer giver Konsulent P. Nielsen i Landbrugs-Ordbogen en fuldstændig Beskrivelse med gode Tegninger.

Tabel I. Vinterfodringen

Mælkeriernes Nr.	Mælkeriernes Nr. i forrige Aars Beretning.	Koholdet.				Vinterfodret Antal Dage.	Opfodret pr. Ko.										
		Antal Køer.	pCt. Kælvere inden 1ste Januar.	pCt. ny indsatte Køer.	pCt. Kastere og Overløbere.		Pd. Rapskager.	Pd. Palmekager.	Pd. Klid.	Pd. andre Handelsfoderstoffer.	Pd. Korn.	Ialt Pd.	Pd. Kraftfoder pr. Dag.	Pd. Kløverhø* og Vikkehavrehø.	Pd. Enghø*).	Pd. Runkelroer og Gulerødder**).	Pd. Turnips og Rutabaga**).
1	1	107	49	18	6	221	.	84	292	371	512	1259	5,7	1424	393	.	1705
2	2	79	53	19	7	209	165	.	291	163	908	1527	7,3	279	228	7038	.
3	3	179	54	21	19	183	128	.	155	256	467	1006	5,5	.	1402	6747	395
4	4	66	36	14	8	214	154	157	671	.	671	1653	7,7	561	.	.	.
5	5	38,5	60	23	16	224	160	317	371	7	583	1438	6,4	249	840	600	.
6	6	66	26	35	20	225	36	414	527	.	358	1335	6,0	909	.	.	2273
7	7	107	58	19	21	208	.	.	296	119	408	823	4,0	437	2334	3458	374
8	8	65	38	14	18	197	246	163	272	147	586	1414	7,2	413	413	4380	.
9	9	46	76	18	7	212	161	.	304	152	435	1052	5,0	435	435	1960	.
10	10	66	56	15	9	214	121	.	121	.	373	615	2,9	606	2424	1909	970
11	.	93	42	14	30	221	157	172	500	216	457	1502	6,8	581	.	5108	.
12	.	160	.	24	14	206	188	243	323	41	.	795	3,9	390	120	4613	.
13	.	143	35	32	14	212	210	304	490	275	415	1694	8,0	.	.	6797	.
14	14	102	.	18	14	194	159	.	150	.	539	848	4,1	235	980	6000	471
15	15	135	38	16	15	210	337	188	7	32	578	1142	5,4	1738	.	1635	.
16	16	79	38	11	11	198	152	.	67	.	924	1143	5,8	.	1266	.	3640
17	17	36	.	33	3	200	122	109	280	.	139	650	3,3	555	1200	10278	.
18	.	63	41	22	25	208	103	57	365	.	839	1364	6,5	178	838	5428	203
19	19	38	68	29	17	209	211	248	426	.	658	1543	7,4
20	.	103	.	12	19	209	95	139	369	28	418	1049	5,9	1646	1536	3357	510
21	.	155	52	20	8	199	243	140	.	5	242	630	3,2	1000	2973	.	.
22	13	25	.	24	20	243	228	315	382	1110	329	2364	9,7	1280	.	6264	.
23	18	50	38	24	20	181	.	.	.	213	1012	1225	6,8	.	.	1440	2880

*) Et Læs Hø regnet til 1200 Pd., naar intet andet opgives, og en Givt til 5 Pd.

***) En Tønde Runkelroer, Gulerødder og Rutabaga regnet til 180 Pd., en Td. Turnips til 160 Pd.

1886—87 paa 23 Gaarde.

Produceret pr. Ko.					Mælkeforbrug.		Pr. 100 Pd. opnaaet Pris for			Antal Kalve		Skunningsystem.	
Pd. Mælk.	Pd. Smør.	Pd. frisk Ost.	Pd. Svin lev. Vægt.	Solgt Pd. skummet Mælk.	Pd. sk. Mælk til Kalve og Husholdn.	til 1 Pd. Smør.	til 1 Pd. frisk Ost.	Smør.	Ost.	Svin.	Tillagt.		Fedet.
3406	113	106	154	10	755	30.5	13.4	98.86	16.00	26.02	15	3	Bøtter.
2736	95	111	127	13	266	27.0	13.0	95.16	16.00	26.25	15	1	Vand og Is.
3162	110	113	156	13	995	27.7	13.6	104.00	14.00	26.80	59	-	B. & W.s Centrifuge
2522	93	98	117	53	633	27.1	11.8	93.00	15.00	28.00	14	-	Is og Bøtter.
2693	98	88	73	62	900	26.8	13.2	97.00	15.00	25.84	10	-	Bøtter.
2632	90	37	84	33	702	28.3	12.0	111.00	20.00	27.00	21	-	Bøtter.
2513	74	47	110	23	478	31.4	13.4	97.82	-	28.61	38	1	Bøtter.
3151	-	-	-	-	-	25.36	14.7	-	-	-	40	10	B. & W.s Centrifuge
3750	122	29	66	39	689	28.8	15.1	98.10	25.00	25.00	9	8	Vand.
2135	54	79	94	62	580	34.3	12.0	102.20	21.00	26.40	17	-	Vand og Is.
2755	95	86	104	9	729	28.4	13.1	98.76	15.43	26.00	15	-	Fade.
1791	62	43	94	46	470	26.7	12.1	102.66	15.00	26.73	32	3	B. & W.s Centrifuge.
3075	119	106	109	30	630	24.8	13.8	97.75	11.91	27.82	30	16	B. & W.s Centrifuge.
2552	92	58	85	35	689	26.5	14.2	98.65	12.50	24.50	31	15	B. & W.s Centrifuge.
2790	105	107	109	103	518	26.2	13.0	102.50	15.00	27.00	21	4	Lavals Centrifuge.
2572	83	139	83	1	278	30.6	12.7	91.64	18.50	27.00	-	1	Bøtter og Is.
3339†	77	36	48	146	1098	31.5	12.4	99.00	25.00	24.50	30	1	Is.
2306	78	26	100	52	543	27.7	12.1	106.00	20.00	27.00	8	4	Is.
3220	109	53	-	-	1655	28.6	13.0	97.10	-	-	20	-	Bøtter og Is.
2387	71	43	104	74	625	31.7	12.6	105.00	18.00	26.65	17	-	Is og Vand.
1809	61	4	76	71	582	28.4	13.6	100.00	15.00	26.00	15	6	N. & P.s Centrifuge.
5575	201	-	-	-	716	26.9	-	100.00	-	-	3	1	N. & P.s Centrifuge.
2150	75	43	127	72	302	28.0	14.0	109.30	14.00	24.40	8	-	B. & W.s Centrifuge.

†) Heraf solgt 520 Pd. til et Fællesmælkeri. (Antaget Værdi 4,3 Ø. pr. Pd.)

Tid til at udvikle sig. Dr. J. angiver som karakteristisk, at han altid paa de mistænkte Marker, hvor han har søgt efter Meldrøjer, har fundet Flertallet af disse paa mindre Pletter og fortrinsvis paa Rajgræs, og hvor der var mest Skygge. Denne Omstændighed, at de saaledes forekomme i Pletter, tillægger han den Betydning, at nogle Køer kaste, medens andre i samme Mark ikke blive syge, og ligeledes at Høet fra samme Mark bevirker, at nogle Køer kaste og andre ikke. Men han mener ogsaa, at Landmændene bør benytte denne Omstændighed til at blive af med Ondet, idet nemlig de Pletter paa Marken, hvor Meldrøjer findes det ene Aar, bør tydelig mærkes, for at man de følgende to Aar stadig kan slaa Græsset, inden det begynder at blomstre og derved helt udrydde Svampen paa de paagjældende Steder.

Køernes Fodring har været meget forskjellig paa de 23 forskjellige Gaarde. Ikke mindre end tre have helt undladt at benytte Rapskager. Disse ere ganske vist i Reglen imellem de dyreste Handelsfoderstoffer; men det er dog et stort Spørgsmaal, om det er rigtigt, derfor at lade være med at købe dem. Vil man producere Smør til Export, maa man lige saavel tage Hensyn til Smørets Kvalitet som til Foderets Pris, hvis man vil have Udsigt til økonomisk Fordel. Hermed være dog ingenlunde sagt, at Landmanden bør urokkelig konservativ udelukkende blive staaende ved de tre fra alle Sider anerkjendte Foderstoffer — lidt Rapskager og større Mængder Hvedeklid og Havre. Med de nuværende dalende Priser er det i sin Orden, at Foderblandingen søges sammensat saa billig som mulig; men altid maa det tilraades, at man paa den enkelte Gaard kun ganske langsomt gjør Forandringer fra den sammensætning af Foderet, som man gjennem stedlig Erfaring har Sikkerhed for kan give et godt Produkt. Der foreligger talrige Exempler paa, at hvad der nogle Steder har været brugt med Held, andre Steder har bragt mange Vanskeligheder og Tab. Men hyppigst hidrører det vistnok fra bratte Overgange fra et Foderstof til et andet og ensidig Brug af et enkelt Foderstof, der derved hurtigt kommer til at virke skadelig. Der er meget, der taler for, at Forstander Svendsens Iagttagelser i saa Henseende ere rigtige, naar han mener at kunne indestaa for, at man

har fuld Betyggelse mod skadelig Virkning af de saakaldte »tvivlsomme Foderstoffer«. naar det overholdes ikke at bruge mere end et Pd. daglig pr. Ko af nogen Slags Oliekager — heller ikke af Rapskager —, og naar Tilskudet af en eller anden Sort Oliekager forøges, maa Forøgelsen kun udgjøre $\frac{1}{2}$ Pd. daglig pr. Ko ad Gangen, og der maa hengaa mindst en Uge, før en ny Forøgelse finder Sted. Og han hævder, at i mange Tilfælde skyldes de skadelige Virkninger, man mener at iagttage af et vist Foderstof, ikke dettes Egenskaber i og for sig, men derimod den pludselige Forandring i Foderets Sammensætning. Faaer Koen derimod tilstrækkelig Tid til at vænne sig til Foderets nye Egenskaber, vil man ofte slet ikke mærke nogen- somhelst skadelig Virkning.

Det er saaledes paafaldende at lægge Mærke til Fodringen paa Gaarden Nr. 7, der er en bekjendt Præmietager for extra fint Smør. Her er af Handelsfoderstoffer kun anvendt 296 Pd. Klid og 119 Pd. Solsikkekager pr. Ko, og Smørret betegnes som »meget fint«. Næsten alle Landets Smørhandlere ville imidlertid vistnok enstemmig erklære, at Solsikkekager ere absolut forkastelige som Foder for Malkekøer; thi Smørret faaer en karakteristisk, vammelsød og fedtet Smag, saa det undertiden kan blive ligesaa modbydeligt som amerikansk Olie. — Og det er en dyrekjøbt Erfaring fra utallige Gaarde Landet rundt. — Men anvendt i saa ringe Mængde som $\frac{1}{2}$ —1 Pd. pr. Ko spores der ingen Skade, og Solsikkekager ere vistnok i Øjeblikket det billigste Handelsfoderstof i Forhold til den deri indeholdte Næringsværdi.

Her maa Landmændenes Opmærksomhed vistnok henledes paa en anden Kage, der særlig i England er almindelig anvendt, men som her i Landet de fleste Steder er upaaagtet. Det er Bomuldsfrøkager, som i Næringsværdi staaer meget højt, og som ikke vides at have nogen særlig skadelig Indflydelse paa Smørrets Kvalitet. Nr. 23 angiver om den, at Bomuldsfrøkager give meget, men tørt Smør; højst 2 Pd. pr. Ko kan anvendes uden Skade. — Men

hvorfor give 2 Pd. af den? Vil Bomuldsfrøkager ligesom Palmekager give tørt Smør, saa modarbejd denne Ulempe ved at give et Pd. Jordnødkager og et Pd. Rapskager, ved Siden af et Pd. af hver af de andre.

Palmekager og Palmemel hævde stadig deres Anseelse for at give meget Smør. Nr. 6 skriver f. Ex.: Da vi havde Palmemel med 20 pCt. Fedt, brugtes 4 Pd. Mælk mindre til et Pd. Smør.

De stadig strængere Fordringer til Smørrets Kvalitet fra Englændernes Side nødvendiggjør, at Fodringen med de skadelige Rodfrugter, Rutabaga og Turnips, efterhaanden indskrænkes. Smaa Mængder kunne vel altid med Fordel finde Anvendelse særlig til Goldkøer og Ungkvæg, men Nødvendigheden byder, at Runkelroer og Gulerødder blive Hovedparten af Rodfrugtfoederet til Malkebesætningerne. — Medens forrige Aar 12 af 20 Korrespondenter havde benyttet Rutabaga og Turnips og nogle endog i ret anselig Mængde, ere disse uheldige Foderplanter denne Gang kun benyttede paa 10 af 23 Gaarde og i forholdsvis mindre Udstrækning.

Hvad Fodringen i sin Helhed angaaer og særlig ligeoverfor det Spørgsmaal, hvorledes det har betalt sig, maa der henvises til Tabellerne II a og II b, hvor Beregningen og Sammenstillingen er foretagen efter de i tidligere Aar anvendte Regler, og Værdiansættelsen er iaar ligesom ifjor sat til 5 Øre pr. Pd. beregnet Kraftfoder. Reduktionen til Kraftfoderenheder er altsaa skeet ved følgende Forholdstal:

100 Pd. Kraftfoder	= 100	Beregn.-Værdi af 100 Pd.	= Kr. 5.00.
— Kløverhø	= 40	Do.	do. = - 2.00.
— Enghø	= 25	Do.	do. = - 1.25.
— Gulerødder og			
Runkelroer	= 12	Do.	do. = - 0.60,
— Turnips og			
Rutabaga	= 8	Do.	do. = - 0.40.

Markedspriserne paa de forskjellige Foderstoffer ere muligvis noget lavere end foregaaende Aar, men der synes

dog ikke at være Anledning til atter denne Gang at forandre Prisen, der forrige Aar nedsattes fra 6 til 5 Øre pr. Pd. beregnet Kraftfoder. Indrømmes maa det jo altid, at den hele Beregning er noget vag, idet f. Ex. en Gaard som Nr. 15, der har brugt mange Rapskager og næsten ingen Klid, kan komme til at staa forholdsvis gunstig i Tabellen; men hvorledes skal ellers Sammenligning mellem de forskjellige Gaarde og Aarsregnskaber finde Sted? Den hele Beregning vil dog altid kun blive tilnærmelsesvis rigtig.

I Tab. II a maa man vistnok forjæves søge Oplysning angaaende det meget vigtige Spørgsmaal om den stærke eller jævne Fodring betaler sig bedst. Den stærke Fodrings Forkæmpere ville vistnok have vanskeligt ved at forklare os, hvorfor eller hvorledes Nr. 9 og Nr. 19 have kunnet producere Mælken saa billig. Nr. 22 er ganske vist et Exempel paa, at meget stærk Fodring kan blive godt betalt. Men det synes ogsaa uforklarligt, hvorfor Nr. 2 med en smuk Besætning af nordslesvigske Køer, jævn stærk Roefodring osv. producerer Mælken forholdsvis saa dyrt, medens Nr. 1 med jydsk Besætning, færre Kælvere og næsten ingen Roefoder producerer Mælken 33 pCt. billigere.

Lokale Forhold, Kælvingstid osv. have uden Tvivl stor Betydning; men mon det ikke først og fremmest kommer an paa at afpasse Foderets Mængde ikke alene efter Besætningens Ydeevne, men ogsaa efter den enkelte Koes øjeblikkelige Malkeevne, saaledes at det enkelte Individ aldrig faaar mere Kraftfoder, end den er i Stand til at omsætte? Den Antagelse synes at være den naturligste. Tabellen synes i hvert Fald at angive adskillige Exempler paa, at Mælk meget vel kan produceres fordelagtig og endog særlig billig ved »jævn« Fodring.

I sin Helhed synes det, at Vinterfodringen har givet et forbausende godt økonomisk Resultat. De 16 Gaarde, der kunne sammenlignes for Aarene 86 og 87, ere gaaede ned i Produktionsomkostninger, saaledes at

Tab. II. a. Vinterfodringen 1886—87.

Mælkeriernes Nr.	pCt. Kælvere inden 1. Jan.	Opfodret pr. Ko af beregnede Kraftfoderenheder.							I Gjen- nemsnit pr. Dag af	Foderets Værdi i Kr.	Pd. Mælk pr. Ko.	100 Pd. Mælk kostet at producere.				
		Kraftfoder.	Kløver og Vikke- havrehø.	Enghø.	Runkelroer og Gulerødder.	Turnips og Rutabaga.	Ialt.	Kraftfoder. hele Foderet.				1886—87.	1885—86.	1884—85.	1883—84.	1882—83.
1	49	1259	570	98	»	136	2063	5.7	9.2	103.15	3406	3.03	4.10	4.68	4.19	—
2	53	1527	112	57	845	»	2541	7.3	12.2	127.05	2736	4.64	4.86	8.02	7.70	8.15
3	54	1006	»	351	810	32	2199	5.5	12.0	109.95	3162	3.48	3.68	—	—	—
4	36	1653	224	»	»	»	1877	7.7	8.8	93.85	2522	3.72	—	—	—	—
5	60	1438	100	210	72	»	1820	6.4	8.1	91.00	2693	3.38	4.05	4.98	4.79	5.35
6	26	1335	364	»	»	182	1881	6.0	8.4	94.05	2632	3.57	4.58	4.68	5.63	5.20
7	58	823	175	584	415	30	2027	4.0	9.8	101.35	2513	4.03	3.35	—	—	—
8	38	1414	205	103	526	»	2248	7.2	10.4	112.40	3151	3.57	3.72	6.01	4.64	5.12
9	76	1052	184	109	236	»	1581	5.0	7.5	79.05	3750	2.11	2.76	4.26	3.38	5.37
10	56	615	242	606	229	78	1770	2.9	8.3	88.50	2135	4.15	5.55	6.05	5.66	7.25
11	42	1502	232	»	613	»	2347	6.8	10.6	117.35	2755	4.26	—	—	—	—
12	—	795	156	30	554	»	1535	3.9	7.5	76.75	1791	4.28	—	—	—	—
13	35	1694	»	»	816	»	2510	8.0	11.9	125.50	3075	4.08	—	—	—	—
14	—	848	94	245	720	38	1945	4.4	10.0	97.25	2552	3.81	5.41	—	—	—
15	38	1142	695	»	196	»	2033	5.4	9.7	101.65	2790	3.64	4.17	5.51	6.17	—
16	38	1143	»	317	»	291	1751	5.8	8.8	87.55	2572	3.40	4.52	5.32	—	—
17	—	650	222	300	1234	»	2406	3.3	12.0	120.30	3339	3.60	2.25	4.09	5.23	5.14
18	41	1364	71	210	652	16	2313	6.5	11.1	115.65	2306	5.02	—	—	—	—
19	68	1543	»	»	»	»	1543	7.4	7.4	77.15	3220	2.39	2.93	3.10	4.71	—
20	—	1049	658	384	403	41	2535	5.0	12.1	126.75	2387	5.31	—	—	—	—
21	52	630	400	743	»	»	1773	3.2	8.9	88.65	1809	4.90	—	—	—	—
22	—	2364	512	»	751	»	3627	9.7	14.9	181.35	5575	3.25	3.72	—	—	—
23	38	1225	»	»	173	230	1628	6.8	9.0	81.40	2150	3.79	4.36	6.34	5.34	6.31

Tab. II. b.

Mælkeriernes Nr.	Aargang.	pCt. Kælvere inden 1. Januar.	Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko.	Ialt Pd. Foder daglig pr. Ko.	Mælkeudbytte i Pd. pr. Ko.	Mælkens Produktionspris Ø. pr. Pd.	Mælkeriernes Nr.	Aargang.	pCt. Kælvere inden 1. Januar.	Pd. Kraftfoder daglig pr. Ko.	Ialt Pd. Foder daglig pr. Ko.	Mælkeudbytte i Pd. pr. Ko.	Mælkens Produktionspris Ø. pr. Pd.
1	1883-84	39	5.4	8.1	2575	4.10	9	1880-81	70	4.0	13.4	2724	6.17
	84-85	38	4.3	9.8	2650	4.68		81-82	42	7.1	14.7	2327	7.59
	85-86	47	4.2	10.9	2850	4.10		82-83	68	5.9	14.8	3464	5.37
	86-86	49	5.7	9.2	3406	3.03		83-84	50	4.8	10.1	3841	3.98
2	1880-81	36	6.0	10.1	2195	5.97		84-85	70	5.6	12.0	4000	4.26
	81-82	40	8.3	12.9	1602	9.65		85-86	87	6.7	10.7	4109	2.76
	82-83	23	6.6	11.7	1692	8.15		86-87	76	5.0	7.5	3750	2.11
	83-84	47	6.1	12.0	1968	7.70	10	1880-81	54	2.2	6.7	1786	4.81
	84-85	33	7.4	12.4	2023	8.02		81-82	43	3.9	8.5	1724	5.42
	85-86	49	6.1	12.3	2628	4.86		82-83	62	3.6	12.2	2213	7.25
	86-87	53	7.3	12.2	2736	5.00		83-84	61	6.3	9.0	2134	5.66
3	1885-86	50	5.3	11.0	2983	3.63		84-85	42	4.0	10.0	2166	6.05
	86-87	54	5.5	12.0	3162	3.48		85-86	46	4.0	11.3	2198	5.55
5	1880-81	57	6.4	7.7	2394	4.21		86-87	56	2.9	8.3	2135	4.15
	81-82	54	7.0	8.9	2237	4.87	14	1885-86	45	5.4	12.0	2308	5.41
	82-83	50	7.2	11.6	2681	5.35		86-87	—	4.4	10.0	2552	3.81
	83-84	61	6.3	9.7	2588	4.79	15	1883-84	—	5.6	13.2	2636	6.17
	84-85	68	5.8	11.4	2975	4.98		84-85	—	5.9	10.4	2319	5.51
	85-86	59	6.4	10.2	2862	4.05		85-86	32	5.5	10.3	2603	4.17
	86-87	60	6.4	8.1	2693	3.38		86-87	38	5.4	9.7	2790	3.64
6	1880-81	39	4.7	7.9	2541	4.12	16	1884-85	37	6.0	9.4	2267	5.32
	81-82	33	7.5	10.2	1828	6.41		85-86	28	5.4	8.6	2101	4.52
	82-83	50	6.7	11.4	2731	5.20		86-87	38	5.8	8.8	2572	3.40
	83-84	27	4.9	9.1	1982	5.63	17	1881-82	40	3.2	11.8	3246	4.39
	84-85	15	4.0	7.1	1965	4.68		82-83	44	3.6	12.4	3066	5.14
	85-86	30	5.5	11.3	2700	4.58		83-84	45	3.4	12.3	2667	5.23
	86-87	26	6.0	8.4	2632	3.57		84-85	45	3.0	10.9	3481	4.09
7	1885-86	66	3.9	9.1	2865	3.35		85-86	64	2.6	9.7	4623	2.25
	86-87	58	4.0	9.8	2513	4.03		86-87	—	3.3	12.0	3339	3.60
8	1880-81	55	6.1	10.0	2478	4.96	19	1883-84	—	7.5	13.5	3475	4.71
	81-82	64	7.8	12.5	2605	5.05		84-85	—	7.0	10.0	4056	3.10
	82-83	59	7.6	14.4	3261	5.12		85-86	68	6.8	10.0	3675	2.93
	83-84	53	7.0	12.6	2870	4.84		86-87	68	7.4	7.4	3220	2.39
	84-85	47	6.9	12.0	2564	6.01	22	1885-86	—	11.2	16.4	5087	3.72
	85-86	47	7.4	11.4	3228	3.72		86-87	—	9.7	14.9	5575	3.25
	86-87	38	7.2	10.4	3151	3.57	23	1885-86	55	6.2	10.2	2588	4.36
								86-87	38	6.8	9.0	2150	3.79

medens deres Gjennemsnit forrige Aar var 4,00 Øre, er det sidste Aar kun 3,49 pr. Pd. Mælk. Og her maa det erindres, at der ved sidste Aarsopgjørelse ogsaa var betydelig Nedgang, nemlig 5,9 pCt. For dette Aar er Nedgangen endnu større, nemlig 12,7 pCt. Der synes saaledes stadig at være sund økonomisk Fremgang i den Kunst at faa Køerne til at give megen Mælk for Foderet; men i det mindste enkelte Steder synes der at være Antydning af, at Mælken samtidig bliver tyndere, hvilket viser sig ved et stigende Mælkeforbrug til et Pd. Smør.

Vare Korrespondenterne gennemgaaende veltilfredse med Vinterhalvaarets Udbytte, vare de derimod mere eller mindre elendige over Sommeren. Nr. 1 betegner kort og tydelig sit Resultat med Ordene: »Vinteren var fortrinlig, Sommeren ussel«. Og lignende Udtalelser høres fra mange af Landets Egne.

Foraaret begyndte ret lovende i Maj Maaned, og i Begyndelsen befandt Køerne sig vel paa Marken og gav et tilfredsstillende Mælkeudbytte; men allerede i Juni begyndte Tilstanden paa Marken at blive fortvivlet i mange Egne af Landet. Hvor Køerne havde været, kom lidt, og hvor der havde været slaaet Kløver, kom næsten intet igjen. Regnmanglen var stor, og Jordens Overflade blev saa tør, at f. Ex. meget Turnipsfrø slet ikke kom til at spire. Paa lettere Jorder blev selv tidlig saæt Vaarsæd meget kort og tynd. Og Vandmangel blev almindelig og blev mere og mere generende, jo længere man kom hen paa Aaret.

De foregaaende Aar havde været saa tørre, at der om Vinteren var mærkværdig lidt Vand i Jorden. I Vestjylland var der f. Ex. ved Vinterens Slutning lidet eller intet Vand i en Del af de smaa Aaer og Bække. Tidlig paa Sommeren begyndte Brøndene nogle Steder at blive tørre, og man var henvist til at vande Køerne ved Vandhuller og Mærgelgrave ofte langt ude i Marken. Men selv dér sank Vandstanden i ængstelig Grad, saaledes at de ældre Kребsehuller i Brinkerne viste sig $\frac{1}{2}$ —1 Alen over Vandfladen. Ogsaa til det indvendige Mælkeri var det vanske-

ligt at skaffe Vand, og nogle af Vandmælkerierne, som f. Ex. Nr. 9, vare ilde stedte, fordi Kilderne stoppede, og Is var der ikke opbevaret saa meget af, at der var fuld tilstrækkelig til al Mælkens Afkøling.

Forholdene vare saaledes om mulig ofte endnu værre i 1887 end i 1886, og hvad der i sidste Aarsberetning meddeltes om og imod disse Vanskeligheder Side 66—72, kunde der iaar næsten være Anledning til at indskjærpe endnu mere grundig.

Medens f. Ex. paa Irland, hvor Tørken i Sommer var ligesaa stræng som hos os, Landmændene ofte kun havde Valget imellem at lade Køerne sulte eller sælge dem bort til lav Pris, ere de danske Landmænd dog saaledes stillede, at de have Evne til saa nogenlunde at bevare deres Besætninger og Køernes Huld. Om det end i Øjeblikket er kostbart at give meget Kraftfoder om Sommeren, er det dog i Aarenes Løb bleven den almindelige Opfattelse, at det i Længden er det mest økonomiske at fodre saa jævnt og regelmæssigt som muligt, saaledes at Køerne ikke af Mangel paa Næring eller Pleje nogen Tid maa enten sætte af paa Mælken eller paa Huldet. At man om muligt absolut maa forskaane Køerne fra at sulte, selv om Græsningen svigter, og Sommeren er nok saa tør, derom ere alle erfarne Mælkerimænd enige. Men derimod ere Meningerne meget delte om, hvorledes man mest økonomisk kommer ud over Vanskeligheden.

Hvorledes skal man fodre sine Køer om Sommeren? Det er et Spørgsmaal, der faaer større Betydning, jo mere intensiv vort hele Mælkeribrug bliver, og jo tørrere Aaret er. Og om det Spørgsmaal var det vistnok ønskeligt, om de lokale Landboforeninger vilde skaffe Kundskaber og paalidelige Erfaringer frem fra Landets forskjellige Egne, f. Ex. ved Diskussionsmøder eller Artikler i Bladene; thi det er aabenbart, at der her staaer store Kapitaler paa Spil. Som Tabel III viser ere endog store Gaarde gaaede over til gjennemført Sommerstaldfodring, og i nogle Egne af Landet synes det at give et tilfreds-

Tab. III. Sommerfodring og Mælkeri-

Mælkeriernes Nr.	Koholdets Størrelse.	Antal Græsdage.	Produktion pr. Ko.						Mælkeforbrug til 1 Pd.		Salgspris pr. 100 Pd.			
			Pd. Mælk.	Pd. Smør.	Pd. Ost.	Pd. Svin.	Skummet Mælk anvendt til		Smør.	Frisk Ost.	Smør.	Ost.	Svin.	Skummet Mælk.
							Salglg. Pd.	Kalve og Husholdn.						
1	106	157	1744	58	56	154	6	272	29.8	11.9	95.45	16.00	26.02	-
2	79	152	1785	60	52	128	13	238	29.3	11.9	98.16	16.00	26.25	0.81
3	176	17	2777	101	81	124	19	525	26.7	13.2	87.70	14.00	26.10	0.75
4	65	111	1950	72	79	117	46	370	26.7	14.2	96.00	15.00	28.00	1.50
5	36 _n	147	2042	68	101	73	41	255	29.5	12.6	92.80	15.00	25.84	1.50
6	77	120	1717	58	33	84	28	355	29.8	14.1	90.00	20.00	27.00	2.00
7	103	141	1686	55	38	74	17	405	29.4	13.7	91.96	-	26.80	2.00
8	61	159	2507	-	-	-	-	-	25.2	14.7	-	-	-	-
9	44	154	1713	53	8	66	25	318	29.4	12.6	95.19	25.00	25.00	2.00
10	64	154	2023	60	72	94	92	456	32.0	13.1	90.00	21.00	26.30	2.50
11	84	108	1731	57	68	104	20	440	27.7	13.6	90.60	19.50	26.00	2.00
12	160	117	2201	79	51	94	37	619	25.22	13.6	96.07	15.00	26.73	-
13	139	-	2157	85	61	109	21	357	25.0	15.9	97.00	12.00	27.32	1.50
14	102	74	1643	62	54	85	55	338	25.0	-	92.07	-	24.50	1.50
15	135	156	1883	75	91	109	65	243	24.8	13.2	97.00	17.25	25.00	1.25
16	75	150	1391	48	59	83	1	236	28.3	12.1	93.52	16.00	26.50	2.50
17	36	167	2836 ³⁾	43	38	48	157	490	32.4	13.6	92.00	25.00	24.50	2.00
18	63	147	1672	52	37	100	46	254	29.9	11.7	100.00	20.00	27.00	1.50
19	34	146	1777 ⁴⁾	51	16	-	-	757	28.1	13.9	86.40	-	-	-
20	103	119	2030	64	58	104	46	322	30.8	13.1	96.92	18.00	26.85	2.00
21	148	140	2039	75	51	76	48	380	25.9	13.7	100.00	15.00	25.00	1.25
22	25	45	2234	85	-	-	-	300	25.5	-	93.00	-	-	-
23	50	-	2613	93	34	127	266	262	27.3	13.0	97.30	14.00	24.40	1.50

³⁾ Deraf solgt 998 Pd. til et Fællesmælkeri.

⁴⁾ Heraf solgt 228 Pd. à 3.3 Øre.

Udbytte paa 23 Gaarde i 1887.

Foder pr. Ko.				Skumningssystem.	Anmærkning.	Sommeren 1886.	
Pd. Kraftfoder.	Pd. Kløverhø.	Pd. Enghø.	Td. Ld. Græsreal.			Pd. Mælkeudbytte pr. Ko.	Mælkeforbrug til 1 Pd. Smør.
168	-	-	c. 1	Is og Bøtter.	Delvis Sommerstaldfodring.	1513	33.3
32	-	-	c. 1	Vand og Is.	Staldfodret $\frac{5}{7}$ — $\frac{18}{7}$.	2205	26.0
613 ¹⁾	-	1385	0.6	B. & W.'s Centrifuge.	Staldfodret $\frac{1}{4}$ — $\frac{27}{5}$ og $\frac{13}{6}$ — $\frac{1}{9}$.	2358	26.2
188	- ²⁾	-	0.7	Is og Bøtter.	Staldfodret $\frac{23}{6}$ — $\frac{30}{7}$.	-	-
-	-	-	0.9	Bøtter.	-	2037	29.1
-	-	-	0.7	Is.	Staldfodret $\frac{2}{7}$ — $\frac{25}{7}$.	1684	31.5
54	-	-	-	Is og Bøtter.	Staldfodret $\frac{39}{6}$ — $\frac{14}{7}$.	1864	31.7
488	25	25	0.7	B. & W.'s Centrifuge.	-	2165	25.2
114	-	-	0.7	Vand.	Halmangel.	1820	31.2
-	-	-	0.7	Vand og Is.	30 Køer indbundne 18 Dage før Resten.	2169	31.0
235	76	-	0.9	Is.	Staldfodret $\frac{2}{7}$ — $\frac{6}{8}$.	-	-
281	-	-	0.9	B. & W.'s Centrifuge.	Staldfodret 43 Dage.	-	-
396	1200	-	-	Centrifuge.	Staldfodret hele Sommeren.	-	-
-	-	-	c. 1	B. & W.'s Centrifuge.	Staldfodret $\frac{9}{6}$ — $\frac{29}{7}$.	2037	25.7
127	27	-	-	Laval's Centrifuge.	70 Køer staldfodret $\frac{5}{6}$ — $\frac{11}{7}$.	1685	24.6
100	-	27	1.4	Is og Bøtter.	-	1539	26.9
111	-	-	0.8	Is.	Fedet 4 og tillagt 8 Kalve.	2049	29.4
-	254	-	c. 1	Is.	Fedet 4 Kalve.	-	-
-	-	-	1.3	Is og Bøtter.	Staldfodret 14 Dage.	2188	30.3
227	-	-	c. 2	Is og Vand.	Staldfodret $\frac{5}{7}$ — $\frac{6}{8}$ og Halvdelen $\frac{18}{8}$ — $\frac{12}{10}$.	-	-
76	22	32	c. 1	Centrifuge.	Staldfodret $\frac{31}{5}$ — $\frac{16}{6}$.	-	-
800	400	-	0.8	N. & P.'s Centrifuge.	Staldfodret $\frac{81}{5}$ — $\frac{1}{8}$.	2667	26.0
747	-	-	0.6	B. & W.'s Centrifuge.	Staldfodret hele Sommeren.	2422	27.0

1) Og 2931 Pd. Runkelroer og Kartoffler.

2) 1160 Pd. Kløver, 1120 Pd. Enggræs og 600 Pd. Vikkelhavre.

stillende Resultat. De fleste større Landmænd ere imidlertid af den Mening, at den Fremgangsmaade er ikke til at gennemføre, eller at den er i høj Grad uøkonomisk, og almindeligt er det, som ogsaa Tab. III antyder, at Sommerstaldfodring kun anvendes som en Nødhjælp, naar Græsningen svigter. Men selv denne Form finder Modstandere, som mene, at det er langt at foretrække at lade Køerne blive paa Marken og dær give dem Tilskud af Kraftfoder. Det, der i saa Tilfælde anvendes, er hovedsagentlig Hvedeklid, Blandsædskraa, Bomuldsfrø- og Palmekager, der gives i Mængder af 2—4 Pd. pr. Ko. Og Fodret gives ganske praktisk ved en eller to Gange daglig at afmaale det til hver Ko i en gammel Mælkebøtte eller lignende, der flyttes med, eftersom Køerne flyttes hen over Marken. — Enkelte Steder fortælles det iaar at være forsøgt med Held at give Fodret ved Hjælp af Muleposer, hvoraf 10—20 ere tilstrækkelig selv til en stor Besætning, og det Spild, der kan ske ved Bøtterne, er her noget formindsket. Fodringen foregaaer paa den Maade, at Fodermesteren fra en Vogn fylder den til hver Ko afmaalte Mængde Foder i en Mulepose, som en Dreng eller en Røgter med Lethed knapper over Nakken paa Koen, og en anden Person bringer de tomme Poser til Vognen, hvorfra de stadig fyldes og bringes til andre Køer.

I denne Sag som i mange analoge maa de lokale Forhold imidlertid altid blive det afgjørende. Staldenes Indretning, Vandforsyningen, Knaphed paa Strøelse, Tilstedeværelsen af Enge og endelig det hele Sædskifte og Ejendommens Kultur ligesom Køernes Kælvningstid har altsammen stor Betydning. For hver enkelt Bedrift maa der først søges Klarhed over Situationen, om det er fordelagtigst at bjerge størst mulig Mængde Kløver og Enghø, eller om man først og fremmest skal søge at lade Køerne om Sommeren leve paa Græsset. Og der er meget, der taler for, at det mest økonomiske gennemgaaende vil være om Sommeren som om Vinteren at sortere Køerne efter deres øjeblikkelige Mælkeydelse og saa ligesom Nr. 1 an-

vende »delvis Sommerstaldfodring«, hvorved der kan drages Omsorg for de enkelte Køer i Forhold til deres Produktionsevne, og f. Ex. gølge Køer kunne anbringes i Enge eller fjernere Marker.

Under saadanne Forhold er det ikke underligt, at de fleste Korrespondenter klage over Sommerens Mælkeriudbytte. — Mange Steder har det tilmed været vanskeligt at holde Smørrets Kvalitet oppe, og ikke faa, saavel Smørhandlere som Mælkerimænd, vide vel, at mange Smørproduktioner ofte kun fandt tilfredsstillende Afsætning, fordi Smørpriserne stadig fra Maj til Oktober vare stigende i England, hvor der hovedsagelig paa Grund af Tørken produceredes og ogsaa tilførtes fra Irland mindre Kvantiteter Smør end sædvanlig.

Jo nærmere man kom Mælkeriaarets sidste Dag, 31te Oktober, desto hyppigere og stærkere bleve Klagerne over Smørret. Turnips, Roetop og daarligt Vand havde vel nok for en Del Skylden; men hyppig maatte denne dog tilskrives gammel og bitter Mælk. Passes der ikke paa fra Landmændenes og Mælkeriernes Side, er der megen Sandsynlighed for, at denne Kalamitet vil tiltage for hvert Aar, og derfor skal jeg ikke undlade her at henlede Opmærksomheden paa Sagen. — Det forholder sig jo nemlig saa, at det altid er vanskeligt at fremstille fint Smør af gammelmalkende Køers Mælk, og at denne undertiden kan være saa bitter og ildesmagende, at det overhovedet er vanskeligt at faa Smør og umuligt at faa dette godt. — Hidtil har det været saaledes, at den største Mængde Køer kælvede omkring ved Juletid, og Flertallet af disse bleve da ganske naturlig malket tørre kort efter Indbindingen, et Par Maaneder før Kælvingen. Den sidste Mælk af nogen Betydning gav de, medens de gik løse paa Græs i September og Oktober, og da der paa den Tid endnu var 3—4 Maaneder eller mere til Kælvingen, var Mælken i Reglen upaaklagelig. Og November og December vare de Maaneder, i hvilke Mælkerierne havde mindst Mælk at bearbejde. — Nu i de sidste Aar ere Forholdene

efterhaanden blevne saaledes forandrede, at stadig flere og flere Køer kælte omkring 1ste November. I November og December bringes hver Dag Kalve til Verden, og meget Smør kan produceres i disse Maaneder, hvor Smørnoteringen i Reglen er høj. Men ret beseet er det særlig disse November-Kælvende, der ere skadelige for Smørrets Kvalitet i September og Oktober. Af gammel Vane lader man nemlig altfor hyppig disse Køer gaa ude paa Græs med de øvrige i Efteraarsmaanederne. De have et stort Foster at bære og ernære, men saalænge de leve paa det mælke-drivende om end vandede Græs, blive de ved at give Mælk, og seer man Prøvemalkningsbøgerne efter, viser det sig, at ikke faa Køer paa den Tid af Aaret nu kun have staaet tørre enkelte Uger før Kælvningen. — Det er denne Fremgangsmaade, der vistnok ingenlunde kan siges at være fornuftig og økonomisk.

Sagen er især afhængig af de to Spørgsmaal, hvornaar skal man lade Køerne kælte? og hvorledes behandles Besætningen bedst i de sidste Maaneder, den gaaer ude?, hvilket sidste f. Ex. er fremdraget i en Korrespondance fra Østlolland, Side 158 i dette Tidsskrift for 1887. — Hvert af disse Spørgsmaal er for omfattende til her at drøftes udførligt. Her kan man kun gjøres opmærksom paa Forholdene. Og hvad den daarlige Mælk angaaer, maa der rejses det Spørgsmaal, om det overhovedet kan betale sig at producere den.

Det er en almindelig Erfaring, at Køerne malke langt bedre strax efter Kælvningen, naar de nogen Tid (4—6—8 Uger) før denne have været tørre, end om dette ikke har været Tilfældet. Men indvendes der om disse November-Kælvende, ligesom ogsaa ofte om September- og Oktober-Kælvende, de vedblive at malke, eller de ville ikke goides. — Ja meget rigtig; men det gjorde de kun, fordi de vedbleve at faa det mælke-drivende Græs. Hvorledes kom de til at se ud, og hvorledes var Mælken? — Køerne bleve afmagrede, og Mælken gjorde Smørret daarligt.

Tørmalkning eller Goldning vil i Reglen kunne ud-

føres paa enhver Ko nogen Tid før Kælvningen ved nogle Dage at berøve den det mælke drivende Foder, hvad enten det er Klid og Havre eller som i dette Tilfælde Græs. Her vil det vistnok være rigtigst at sætte Koen et Par Dage paa tørt Foder, og er den først tør, kan den godt igjen komme ud, naar Vejret er godt, og der ellers er Næring paa Marken. Og Tidspunktet, paa hvilken Tørmalkningen bør finde Sted, kan for den enkelte Ko bestemmes ved at smage paa Mælken.

I denne Henseende burde det indføres mindst en Gang om Ugen at smage paa Mælken fra hver enkelt af de gammel malkende Køer (og Fedekøer og Brummere). Den Mælk, der som nymalket smager salt og bitter og minder om engelsk Salt, bør kasseres for Tilvirkningen til godt Smør, og Koen goldes. Og fra hver enkelt af de mistænkte Køer bør tages en lille Prøve Mælk i en Kop eller i et Glas, der henstilles 24 (eller 36—48) Timer paa et lunt og pro-pert Sted, hvorefter der smages saavel paa Fløden som paa den nedenunder værende Mælk. Dersom de Køer, hvis Mælk ved denne Prøve viser sig daarlig og ildesmagende, malkes tørre, ville de iøvrigt velledede Mælkerier undgaa megen Klage over Smørrets Kvalitet. — Viser den bitre og daarlige Mælk sig at hidrøre fra flere Køer, der endnu give saa megen Mælk, at man ikke vil have dem malket tørre, maa det tilraades at behandle saadan Mælk for sig selv og ikke sammenblende den med den fejlfrie Mælk.

I Tab. IV er der søgt at gjøre Rede for Udbyttet af skummet Mælk ved Osteproduktion og Svinehold. — Om Osteproduktionen har Aaret ikke givet Anledning til mange Bemærkninger. Det er stadig den Gren af Mælkeribruget, der skjænkes mindst Interesse, fordi det saa ofte er vanskeligt derigjennem at faa nogen synderlig Indtægt. Mange af Andelsmælkerierne gaa endog saa vidt, at de slet ingen Ost tilvirke, men det er et Forhold, der aldrig kan kaldes økonomisk, da det let fører til, at et af de billigste Fødemidler, mager Ost, ikke anvendes i til-

Tab. IV. Udbytte af skummet Mælk, Osteproduktion og Svinehold 1886—87.

Mælkeriernes Nr.	Svineholdet.							Sk. Mælk pr. Ko.		Osteproduktion pr. Ko		Udbytte pr. Ko. af Svin, Ost.sk.Mælk.	
	Solgt Grise pr. Ko. Kr.	Solgt og forbrugt Fedesvin pr. Ko. (levende Vægt).			Kraftfoder til Svin pr. Ko.		Ialt med Frdrag af Kraftfoderets Værdi.	Salg Kr.	Til Kalve og Husholdningsbrug, Kr.*)	Pd. frisk Ost.	Kr. *)	Ialt Kr.	Med Frdrag af Svine-nes Kraftfoder. Kr.
		Forbrug. Pd.	Salg Pd.	Kr.	Pd.	Kr.							
1	4.70	22	286	79.55	900	45.00	39.25	0.24	10.27	162	23.36	118.17	73.17
2	1.98	29	227	67.20	546	27.30	41.88	0.21	5.04	163	23.52	97.95	70.65
3	»	22	258	74.17	791	39.55	34.62	0.24	15.20	194	24.50	114.11	74.56
4	»	20	214	65.52	786	39.30	26.22	1.49	10.08	177	24.00	101.04	74.82
5	7.02	53	93	38.20	443	22.15	23.07	1.54	11.95	189	27.03	85.94	63.59
6	8.11	24	144	45.36	605	30.25	23.22	1.22	10.57	70	13.40	98.66	68.41
7	1.48	11	173	51.30	667	33.35	19.43	0.80	8.83	85	11.55	73.96	40.61
8	—	—	—	—	—	43.08	18.41	0.47	20.01	128	11.34	92.84	49.76
9	6.66	18	114	33.00	273	13.65	26.01	1.28	10.07	37	7.50	58.51	44.86
10	4.77	21	167	49.44	607	30.35	23.83	3.85	10.36	151	27.51	95.93	65.58
11	»	23	185	54.08	557	27.85	26.23	0.58	11.69	154	23.80	90.15	62.30
12	1.19	53	135	49.31	390	13.50	31.00	1.23	10.89	94	12.75	75.37	55.67
13	»	26	192	60.05	666	33.30	27.35	0.76	9.87	167	18.00	89.38	55.98
14	0.32	20	150	41.65	510	25.50	16.47	1.35	10.27	112	15.00	68.59	73.09
15	2.24	33	185	59.05	664	33.20	28.99	2.10	7.61	198	28.80	100.70	67.50
16	0.13	9	157	43.08	512	25.61	18.52	0.05	5.14	198	30.60	79.91	54.31
17	»	8	88	23.52	158	9.90	13.62	6.06	15.88	74	16.75	62.21	52.31
18	10.44	—	—	50.16	269	13.45	47.15	1.47	7.97	63	13.40	73.00	59.55
19	»	—	—	34.54	183	9.15	25.39	»	24.12	69	9.30	67.96	58.81
20	0.50	24	184	55.43	485	24.25	31.38	2.41	9.47	101	14.58	82.38	58.13
21	2.40	10	142	39.52	476	23.80	18.12	1.49	9.62	55	7.50	60.53	36.73
22	»	—	—	152.52	—	94.40	58.12	»	10.16	»	»	162.68	68.28
23	5.38	33	221	61.98	778	38.90	28.46	5.07	5.64	77	9.80	87.87	48.97

*) Den skummede Mælk beregnes til 1 Øre pr. Pd.

**) Hvor Ostens Svind ej er opgivet, er det beregnet til 10 pCt. for frisk og 20 pCt. for lagret Ost. Og hvor Osteprisen ej er opgivet, er den beregnet til 15 Øre pr. Pd.

børlig Mængde. — Mest hensigtsmæssigt vil det utvivlsomt være, om hvert enkelt Andelsmælkeri vel tilbagesendte den meste Mælk, men dog ostede saa meget, at Egnens og i hvert Fald Interessenternes Behov kunde tilfredsstilles. Et enkelt Ostekar og et mindre Ostekammer til den foreløbige Tørring vil være tilstrækkelig; og Osten kan meget vel ca. tre Uger gammel modtages til Forbrug eller videre Lagring hos Interessenterne. — Det Forhold, at Andelsmælkerierne mange Steder have afløst Fællesmælkerierne, og at kun et ringe Antal af disse nu tilvirke større Mængder af Ost, har bevirket, at Osteafsætningen i det forløbne Aar er gaaet forholdsvis godt. Overproduktion har ikke været til Stede, og i Forhold til de andre Produkters Priser er Osten bleven ret tilfredsstillende betalt med 12—25 Øre pr. Pd. — Bedste Priser opnaaes jo i Reglen paa Gaarde, hvor Mælken ikke renskummes ved Centrifuge; men saadanne Gaarde faa jo heller ikke størst mulig Mængde Smør ud af Mælken og maa derfor nødvendig have den skummede Mælk langt bedre betalt, dersom de ældre Mælkerisystemer (Bøtter, Vand og Is) skulle bibeholdes uden altfor stort Tab.

Der er slet ingen Udsigt til, at Prisen paa mager Ost vil stige i en nær Fremtid, saa den bestaaende Ostetold, 10 Øre pr. Pd., maa siges ikke at hæve Prisen paa denne Vare, der reguleres af tilstrækkelig Konkurrence i Indlandet, medens vi ved Tolden sikres mod at oversvømmes af andre Landes Overproduktion. Som af Landhusholdnings-selskabets Toldudvalg fremstillet er den nu bestaaende Told næsten betydningsløs ligeoverfor Produktionen af fed Ost. Af denne Vare kommer der ca 1 Mill. Pd. aarlig fra Udlandet, og skal en Told fremme Produktionen af kostbar Luxusost her i Landet, maa den snarere være 50 end 30 Øre pr. Pd. Først ved en høj Indførselstold kan det indenlandske Marked sikres, saaledes at en stadig Produktion af kostbar Ost kan blive fordelagtig. Med en lav Told er det kun i Foraarsmaanederne med lave Smørpriser, at Anvendelsen af sød Mælk til Ost kan ventes at

bringe Fordel, hvor Mælkens Kvalitet og de lokale Forhold iøvrigt muliggjør Fremstillingen af fint Smør.

I stadig stigende Grad bliver den største Mængde skummet Mæk anvendt til Svinefoder. Og samtidig gives der ogsaa stigende Mængder af Kraftfoder til Svinene. Vægtige Stemmer hæve sig for, at der med Fordel kan anvendes Oliekager, og vil Kvægpriserne i England vedblivende være lave, vil Produktionen af Svin og Flæsk endnu tiltage betydelig. Meningerne ere fremdeles meget delte, om det er fordelagtigst at producere store fede Svin eller Slagterisvin. Hidindtil har det fortrinsvis været Jylland, der producerer de smaa Svin, og Øerne, særlig Fyen, fortsætter med de større; men lidt efter lidt bliver dog Overgangen til den mindre Vare mere almindelig, hvilket særlig tilkjendegives ved den stærkt tiltagende Export af Bacon.

Som væsentlig Aarsag til den vedvarende Produktion af store Svin maa nævnes den uforholdsmæssige Pris, der vedvarende har været paa Smaagrise. Disse ere her i Landet langt dyrere end f. Ex. i England. Og fra flere Egne af Landet meddeles, at der i Foraarsmaanederne betaltes 10—12 Kr. pr. Stk. for 4 Uger gamle Grise. De fleste anse det for meget fordelagtigt at tillægge Smaagrise; men naar saa mange jævnligen intet Udbytte faa deraf, hidrører det vistnok fra, at Grisesøerne ikke passes med fornøden Omhu og Indsigt. — Mange Grise gaa til Grunde, og det temmelig sikkert ofte, fordi vi Danske tage dem i en saa tidlig Alder fra Soen. — Fire Uger gamle kunne de større og kraftigere vel undvære Moderen; men de smaa og mindre trivelige i Kuldet maa helst blive hos Moderen endnu en Maaned. Mange mene, at det ikke let kan ordnes, fordi Soen snarest mulig bør føres til Orne, hvilket ikke kan ske, saa længe den endnu har Grisene. Men i saa Henseende kan jeg oplyse, at en af Sjællands mest erfarne Mælkerimænd med Held i mange Aar har brugt at lade Søerne komme til Orne fire Uger efter at de have faaet Grise, og disse blive derefter endnu 3—4

Uger hos Soen, med hvem de gaa i Marken, saavel i Brakken som i Stubben. Bliver Soen ikke ornegal ca. 4 Uger efter at den har faret, lader Vedkommende Soen en Gang daglig komme ud til Ornen. Tredie Dagen lader den sig da i Reglen bedække. Og den er hele Tiden lige skikkelig ved Grisene.

Et andet Forhold, hvorpaa de nuværende Konjunkturer ogsaa opfordre til at henlede Opmærksomheden, er det, at de store Søer ere den Vare, der (bortset fra Orner) betales lavest i Forhold til den levende Vægt, medens samtidig ældre Søer i Regelen give flere Grise og ere bedre Ammer end yngre Søer. Af disse to Grunde bør man ikke nu som tidligere fede Søerne, naar de ere 2—4 Aar gamle, men saalænge det gaaer godt med Grisene, skal man benytte Søerne, selv om disse blive henved en halv Snes Aar gamle.

Interessen for Svineslagtningen synes i Aarets Løb Landet rundt at være tiltagen. Talrige større og mindre Landbrugere have faaet Lyst til selv at faa en Haand i Hanke med i den Industri, hvis Betydning tiltager ligesaa hurtig som vor Smørexport. Der er bleven oprettet et Andelsslagteri i Horsens, og paa flere Steder udkastes Planer til lignende. — Umuligt er det ikke, at ligesom veldrevne Andelsmælkerier have viist sig som frugtbringende Institutioner i Sammenligning med de ofte mindre heldige Fællesmælkerier, saaledes vil ogsaa Andelsslagterierne bedre kunne magte Opgaven at producere den Vare, der er mest søgt paa det engelske Marked. Paa Fyen f. Ex. har det eneste derværende Exportslagteri (Assens) for-gjæves anstrængt sig i nogle Aar. — Landmændene have ment ikke at finde Fordel ved at levere Slagtesvin til Assens; men nu synes de at være betænkte paa selv at bygge et Exportslagteri i Odense, — og saa ville Svin af passende Kvalitet nok komme frem.

Netto-Udførsel af

	levende Svin.	Flæsk.
1879—80	232.000 Stk.	4.965.000 Pd.
1880—81	229.000 -	3.937.000 -
1881—82	248.000 -	9.254.000 -
1882—83	312.000 -	11.979.000 -
1883—84	310.000 -	25.907.000 -
1884—85	189.000 -	25.805.000 -
1885—86	193.000 -	27.003.000 -
1886—87	249.000 -	46.684.000 -

Det er saaledes en ligefrem forbausende Tilvæxt dette Aar kan fremvise i Export af Flæsk; og det maa erindres, at Aaret gaar efter Toldvæsenets Opgivelse fra 1ste Oktober 1886 til 30te September 1887, saaledes at den fatale Svinesygdom ikke har kunnet spille nogen Rolle. — Næsten den hele Tilvæxt af Flæsk maa utvivlsomt henhøre til den Kvalitet, som Englænderne benævne »Bacon«, smaa, halve, grønsaltede Svin med Skinke og Bov og kun af middelmaadig Fedme. Og Bestræbelserne bør fremtidig gaa ud paa, at saa meget som mulig Bacon kan blive »sizable«, af passende Størrelse, og helst »extra lean sizable«, mager og efter Ønske, som Englænderne foretrække det, og hvilken Fordring en stor Del af det irske Flæsk kan fyldestgjøre. Export af fersk Flæsk til England har hidtil kun fundet Sted i ringe Udstrækning; men med den hyppigere Forbindelse fra Esbjerg med gode, afkølede Dampskibe kunne særlig vestjydske Slagterier mulig i London finde et fordelagtigt Marked for udsøgte Varer.

I Tabel V. er Mælkeriernes Aarsregnskab opgjort; men det maa bemærkes, at »skummet Mælk til Kalve og Husholdningsbrug« er beregnet til 1 Ø. pr. Pd., medens den forrige Aar regnedes til 1 $\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd. — Trods denne noget vilkaarlige Nedsættelse i Værdi, viser

Aarsopgjørelsen dog et i Sammenligning med forrige Aar helt tilfredsstillende Resultat. Som det sees af Tabel VI. have de fleste Gaarde udbragt Mælken til en noget højere Værdi end forrige Aar. De 15 Gaarde, der kunne sammenlignes, have opnaaet 4,72 Øre pr. Pd. Mælk imod 4,56 Øre pr. Pd. i 1885—86. — Og af de to Gaarde, der selv opgive detaillerede Regnskaber, har Nr. 16, som benytter Bøtter og Is, havt forholdsvis godt Resultat.

	1884	1885	1886	1887
Smørindtægt af 1 Pd. sød Mælk	3,14	3,45	3,2	3,10
Osteindtægt af do.	0,86	0,75	0,69	0,71
Svineindtægt af do.	0,5	0,86	0,40	0,68
	<hr/>			
	4,84 Ø.	5,06 Ø.	4,11 Ø.	4,48 Ø.

Den anden Korrespondent derimod har Centrifuge, og hos ham har der været megen Vanskelighed med Smørrets Kvalitet, saa det økonomiske Resultat er nedad-gaaende. Selv skriver han: »Aaret er det bedste, jeg har havt med Hensyn til Produkternes Mængde, men det tarveligste med Hensyn til Smørrets Kvalitet. Jeg har aldrig før i 9 Aar havt Klager over Smør og har faaet en anstændig Pris. Iaar have Klagerne været mange og Prisen lav.«

	1884	1885	1886	1887
Smørværdi af 1 Pd. sød Mælk	4,06	3,77	3,70	3,56
Skummet Mælks Værdi i do.	1,05	1,26	0,91	0,96
Kjærnemælks Værdi i do.	0,18	0,22	0,21	0,18
	<hr/>			
	5,29 Ø.	5,25 Ø.	4,82 Ø.	4,70 Ø.

Som Forholdene stadig udvikle sig her i Landet, bliver Smørprisen en af de vigtigste Faktorer for Indtægten af vort Mælkeribrug. I sex Aar var den nedad-gaaende, og i 1885—86 kom vi til den lave Pris af 94,0 Øre pr. Pd. som nominel Topnotering. Haabes maa det,

Tabel V. Mælke-

Mælkeriernes Nr.	Koholdets Størrelse.	Antal Dage*).	Opfodret til Køer og Svin alt reduceret til Pd. Kraftfoder.						Produceret pr. Ko.						
			Køerne.				Svinene.		Ialt Værdi.	Pd. Mælk.	Pd. Smør.	Pd. Ost.	Sk. Mælk anv. Pd. til		Pd. Svin.
			Pd. Kraftfoder.	Pd. Hø, Roer etc.	Ialt Pd.	Værdi. Kr. Ø.	Pd. Kraftfoder.	Værdi. Kr. Ø.					Salg.	Kalve og Hus-holdning.	
1	106 ₅	368	1427	804	2231	111 ₅₅	900	45 ₀₀	156 ₅₅	5150	171	162	16	1027	308
2	79	359	1559	1014	2573	128 ₆₅	546	27 ₃₀	155 ₃₅	4521	155	163	26	504	255
3	177 ₅	365	1619	1867	3486	174 ₃₀	791	39 ₅₅	213 ₈₅	5939	201	194	32	1520	280
4	65 ₅	363	1841	224	2065	103 ₂₅	786	39 ₃₀	142 ₅₅	4472	165	177	99	1003	234
5	37 ₉	371	1438	382	1820	91 ₀	443	22 ₁₅	113 ₁₅	4735	166	189	103	1195	146
6	71 ₉	370	1335	546	1881	94 ₅	605	30 ₂₅	124 ₃₀	4349	148	70	61	1057	168
7	105	363	877	1204	2081	104 ₀₅	667	33 ₃₅	137 ₄₀	4199	129	85	40	883	184
8	63	365	1902	850	2752	137 ₆₀	-	43 ₀₈	180 ₆₈	5658	-	-	-	-	-
9	45	365	1166	529	1695	84 ₇₅	273	13 ₆₅	98 ₄₀	5443	175	37	64	1007	132
10	65	376	615	1155	1770	88 ₅₀	607	30 ₃₅	118 ₈₅	4158	114	151	154	1036	188
11	88 ₅	365	1737	875	2612	130 ₆₀	557	27 ₈₅	158 ₄₅	4486	152	154	29	1169	208
12	160	365	1076	740	1816	90 ₈₀	390	19 ₅₀	110 ₃₀	3992	141	94	83	1089	188
13	141	365	2090	1296	3386	169 ₃₀	666	33 ₃₀	202 ₆₀	5232	204	167	51	987	218
14	102	365	848	1097	1945	97 ₂₅	510	25 ₅₀	122 ₇₅	4195	154	112	90	1027	170
15	135	364	1269	902	2171	108 ₅₅	664	33 ₂₀	141 ₇₅	4673	180	198	168	758	218
16	77	365	1243	615	1858	92 ₃₀	512	25 ₆₀	118 ₅₀	3963	131	198	2	574	156
17	36	360	761	1756	2517	125 ₈₅	158	9 ₃₀	125 ₇₅	6175	120	74	303	1588	96
18	63	353	1364	1051	1415	70 ₇₅	269	13 ₄₅	84 ₂₀	3978	130	63	98	797	200
19	36	353	1543	-	1543	77 ₁₅	183	9 ₁₅	86 ₃₀	4997	160	69	-	2412	-
20	103	360	1276	1486	2762	138 ₁₀	485	24 ₂₅	162 ₃₅	4417	135	101	120	947	208
21	151 ₅	354	706	1160	1866	93 ₃₀	476	23 ₃₀	117 ₁₀	3848	136	55	119	962	152
22	25	351	3164	1423	4587	229 ₃₅	-	94 ₄₀	323 ₇₅	7809	286	-	-	1016	-
23	50	365	1972	173	2145	107 ₂₅	778	38 ₃₀	146 ₁₅	4763	168	77	338	564	254

*) »Antal Dage« vedkommer ikke Produktionen, men kun Fodringen, og hvor intet andet er angivet, er der regnet fra Indbindingsdag til Indbindingsdag.

riernes Aarsregnskab.

Produktionens Værdi pr. Ko.					Produktionsværdien med Fradrag af Foderets Værdi.	Kvægrace.	Skumningssystem.	Tillagt og fodet Antal Kalve.
Smør. Kr. Ø.	Smør Mælk ej anv. til Smør- og Osteproduktion à 5 Ø. pr. Pd.**)	Svin, Ost og skummet Mælk. Kr. Ø.	Ialt Værdi. Kr. Ø.	Produktionsværdien med Fradrag af Foderets Værdi.				
167.07	2.00	118.17	287.24	130.69	Jydsk.	Is og Bøtter.	18	
149.30	10.75	97.85	258.00	102.5	Nordslesvigsk.	Is og Vand.	16	
202.98	8.05	114.11	325.14	111.29	Nordslesvigsk.	B. & W.s Centrifuge.	66	
155.61	3.70	101.04	260.33	117.80	Nordslesvigsk.	Is og Bøtter.	14	
158.16	6.15	85.74	250.05	136.00	Angler og Fyenssk.	Bøtter.	10	
152.10	4.70	98.66	255.46	131.16	Fyenssk.	Is og Bøtter	21	
122.97	12.90	73.97	209.83	72.43	Jydsk.	Is og Bøtter.	39	
210.61	20.60	92.84	324.05	143.37	Angler.	B. & W.s Centrifuge.	50	
170.13	16.55	58.51	245.19	146.79	Angler.	Vand og Is.	18	
109.19	10.60	95.03	215.72	96.87	Jydsk.	Is og Vand.	17	
145.46	4.10	90.15	239.71	81.26	Fyenssk og Nordslesvigsk	Is og Fade.	15	
139.55	14.45	75.37	229.37	119.07	Fyenssk.	B. & W.s Centrifuge.	47	
198.77	8.50	89.28	296.55	93.05	?	Centrifuge.	76	
147.85	10.05	68.59	226.49	103.74	Angler.	B. & W.s Centrifuge.	46	
180.38	3.05	100.70	285.03	143.28	Rødt dansk Kvæg.	Lavals Centrifuge.	34	
120.95	3.45	79.91	204.31	85.31	Jydsk.	Bøtter og Is.	1	
171.08	35.70	62.21	268.99	143.24	Hollandsk.	Is.	36	
135.68	13.70	73.0	222.38	138.18	Rødt dansk Kvæg.	Is	16	
157.42	11.25	67.96	236.63	150.33	Ayrshire.	Bøtter og Is.	20	
136.58	9.35	82.38	228.31	65.96	Nordslesvigsk.	Is og Vand.	23	
136.00	8.10	60.53	204.63	87.53	Blandet.	Centrifuge.	47	
280.05	11.75	162.62	454.48	130.73	Blandet.	B. & W.s Centrifuge.	4	
172.47	5.00	87.37	265.34	119.19	Fyenssk.	B. & W.s Centrifuge.	8	

*) Den største Del er anvendt til Spædekælve i Vintermaanederne med højeste Smørpriser, derfor bibeholdes Prisen 5 Ø. pr. Pd.

Tabel VI. Opgjørelse af den Værdi, hvortil
1 Pd. Mælk er nedbragt.

Mælkeriernes Nr.	Produktionens Værdi pr. Ko.				Pd. Mælk pr. Ko.	1 Pd. Mælk udbragt i Øre.					
	Smørudbytte, Kr. Ø.	Svin, Ost, skummet Mælk med Fradrag af Svinenes Kraftfoder.	Værdien af sød Mælk ej anvendt til Smørproduktion à 5 Ø.	Ialt, Kr. Ø.		1887	1886	1885	1884	1883	1882
1	167. ⁰⁷	73. ¹⁷	2. ⁰⁰	242. ²⁴	5150	4. ⁷⁰	4. ²⁴	5. ⁰⁶	5. ³²	-	-
2	149. ³⁰	70. ⁶⁵	10. ⁷⁵	230. ⁷⁰	4521	5. ¹⁰	4. ⁷⁶	4. ⁹²	5. ¹⁰	5. ⁷²	5. ¹⁰
3	202. ⁹⁸	74. ⁶⁶	8. ⁰⁵	285. ⁵⁹	5939	4. ⁸¹	4. ⁸⁸	-	-	-	-
4	155. ⁶¹	74. ³²	3. ⁷⁰	234. ¹³	4472	5. ²³	-	-	-	-	-
5	158. ¹⁶	63. ⁵⁹	6. ¹⁵	227. ⁹⁰	4735	4. ⁶¹	4. ⁴²	5. ⁰⁶	5. ¹⁴	5. ³⁹	5. ⁴¹
6	152. ¹⁰	68. ⁴¹	4. ⁷⁰	225. ²¹	4349	5. ⁸	4. ⁰⁶	5. ⁵⁹	5. ⁹⁹	6. ³⁷	5. ⁶¹
7	122. ⁹⁷	40. ⁶¹	12. ⁹⁰	176. ⁴⁸	4199	4. ²¹	4. ⁴²	-	-	-	-
8	210. ⁶¹	49. ⁷⁶	20. ⁶⁰	280. ⁹⁷	5658	4. ⁹⁷	4. ⁰⁶	5. ¹⁸	5. ¹⁸	5. ⁷⁵	5. ⁴⁸
9	170. ¹³	44. ⁸⁶	16. ⁵⁵	231. ⁵⁴	5443	4. ²⁵	4. ⁰⁷	4. ⁶⁹	4. ⁸⁶	5. ⁰⁷	5. ⁷²
10	109. ¹⁹	65. ⁵⁸	10. ⁶⁰	185. ³⁷	4158	4. ⁴⁶	4. ⁴⁰	4. ⁹⁴	5. ⁰⁰	5. ⁶⁷	5. ⁵⁴
11	145. ⁴⁶	62. ³⁰	4. ¹⁰	211. ⁸⁶	4486	4. ⁷²	-	-	-	-	-
12	139. ⁵⁶	55. ⁸⁷	14. ⁴⁶	209. ⁸⁷	3992	5. ²⁶	-	-	-	-	-
13	198. ⁷⁷	55. ⁹⁸	8. ⁵⁰	263. ²⁵	5232	5. ⁰³	-	-	-	-	-
14	147. ⁸⁵	43. ⁰⁹	10. ⁰⁵	200. ⁹⁹	4195	4. ⁷⁹	4. ⁷⁶	-	-	-	-
15	180. ³⁸	67. ⁶⁰	3. ⁹⁵	251. ⁸³	4673	5. ³⁹	5. ¹⁴	5. ⁹⁰	6. ¹⁷	-	-
16	120. ¹⁵	54. ³⁵	3. ⁴⁵	178. ⁷¹	3963	4. ⁵¹	4. ²⁷	5. ³²	-	-	-
17	171. ⁰⁸	52. ³¹	35. ⁷⁰	259. ⁹⁰	6175	4. ²⁰	4. ⁵¹	4. ⁶⁹	4. ⁶⁷	5. ⁹⁸	4. ⁹³
18	135. ⁶⁸	59. ⁵⁵	13. ⁷⁰	208. ⁹³	3978	5. ²⁵	-	-	-	-	-
19	157. ¹⁰	58. ⁴¹	11. ²⁵	227. ⁴⁸	4997	4. ⁵⁵	-	-	-	-	-
20	136. ⁵⁸	5. ¹³	9. ³⁵	204. ⁰⁶	4417	4. ⁶²	-	-	-	-	-
21	136. ⁰⁰	36. ⁷³	8. ¹⁰	180. ⁸³	3848	4. ⁷⁰	-	-	-	-	-
22	280. ⁰⁵	68. ²⁸	11. ⁷⁵	360. ⁰⁸	7809	4. ¹¹	4. ⁵⁵	-	-	-	-
23	172. ⁴⁷	48. ⁹⁷	5. ⁰⁰	226. ⁴⁴	4763	4. ⁷⁶	5. ⁷³	5. ⁴³	5. ⁹¹	6. ⁴⁹	6. ³⁹

at dette for lang Tid skal være det laveste Minimum, og at den begyndende Stigning, som 1886—87 viser med Gjennemsnitsprisen 95,5 Øre, maa være vedvarende.

Grosserersocietetets Topnotering for fineste Smør:

	1877—78	1878—79	1879—80	1880—81	1881—82	1882—83	1883—84	1884—85	1885—86	1886—87
November ...	126.5	127.0	117.2	138.0	135.0	124.0	128.8	117.0	109.0	107.0
December ...	130.0	119.0	122.8	132.0	134.8	125.5	124.0	117.0	104.0	108.8
Januar.....	129.0	113.2	122.4	130.5	135.0	121.5	120.0	114.0	105.5	102.0
Februar.....	130.5	117.2	125.9	128.0	133.0	124.5	123.5	104.0	99.5	93.0
Marts.....	133.0	112.4	129.0	118.5	130.4	120.8	113.0	106.0	94.5	97.2
April.....	105.0	99.6	119.6	114.0	121.0	103.0	106.0	96.0	84.5	84.0
Maj.....	106.0	93.6	100.0	106.0	96.0	101.0	94.4	85.0	81.5	74.0
Juni.....	102.0	81.4	98.6	101.0	98.4	97.2	90.0	82.5	72.8	78.6
Juli.....	96.6	83.7	102.4	110.7	101.5	101.0	91.6	88.5	83.6	91.0
August.....	110.5	80.0	108.8	115.5	102.5	104.0	102.5	96.0	88.5	99.0
September ..	116.0	92.8	117.0	119.3	112.0	106.4	113.0	106.5	94.4	101.8
Oktober.....	123.6	106.0	128.0	119.0	117.5	119.0	124.8	113.6	108.5	108.0
Hele Aaret..	117.1	102.1	116.0	119.3	118.1	112.3	110.6	102.2	94.0	95.5

I sidste Uge af Maj og første Uge af Juni var Topnoteringen endog kun 70 Øre pr. Pd.; men derefter steg den Uge for Uge indtil Slutningen af August. I fem Uger stod den da paa en Krone og i Oktober naaedes Aarets højeste Pris 108 Øre pr. Pd. — Medens Topnoteringen i de senere Aar har havt en vigende Tendents, saaledes at Betalingen over Top for fineste Smør fra 1881 til 1886 steg fra 1 til 6—8 Kr., synes nu denne Overbetalings Stigning at være naaet en Grænse, hvorved baade Smørhandlere og Landmænd lade sig nøje; thi kun rent undtagelsesvis er der i det forløbne Aar selv for fineste Produktioner naaet mere end 7 Kr. over Top pr. 100 Pd. Smør.

Hvad selve Noteringsudvalgets S sammensætning

angaaer, er der iaar skeet den Forandring, at medens det tidligere bestod af fem Handelsmænd og en ikke stemmeberettiget Landmand, er det nu sammensat af syv Handelsmænd, nemlig Grossererne Adolph (Formand), Rützou, Ingerslev, Rahlff (Firma Harald Helsted), Lund (Firma Lund & Petersen), Klitgaard og Mægler Endorph og endelig Landbrugets Repræsentant, Godsejer Holm, Lerkenfeld, hvilken sidste nu ogsaa er stemmeberettiget lige med Udvalgets øvrige Medlemmer. Som Suppleant for Godsejer Holm kan Kapitain Dons tiltræde. I Tvivlstilfælde har Formanden to Stemmer. Men ved hver given Lejlighed bliver stadig Noteringsspørgsmaalet tagen under Debat, og Landmændene have ondt ved at finde sig tilfredse under de efter deres Skjøn lidet betryggende Forhold.

Angaaende Spørgsmaalet om, hvad Overskudsindtægten har været af Kørne maa henvises til Tab. V Rubriken »Produkternes Værdi med Fradrag af Fodrets Værdi«; men for ikke at misforstaa disse Tal maa der tages Hensyn til Svinenes Kraftfoder og særlig til, hvorvidt Sommerstaldfodring har været anvendt i større eller mindre Udstrækning, da der i Forhold dertil maa ventes Betaling for mindre Græsareler ved Siden af Indtægt til Dækning af Driftsudgifter og Betaling for Halm o. s. v. Men iaar maa det rigtignok bemærkes, at Forholdet viser sig noget ukorrekt derved, at der til Kørne er opført Græsarealer, hvis Værdi paa Grund af Tørken kun var en Brøkdæl af, hvad den vilde have været i en god Sommer.

Det større eller mindre Udbytte af Malkebesættningerne er for en stor Del afhængig af, hvorvidt man tilstrækkelig hyppig og hurtig kan udskyde de af forskellige Grunde mindre mælkeydende Individier og erstatte disse ved Tillæg eller Indkjøb med bedre Malkere, der med Fordel kunne omsætte mere Kraftfoder og med mere Mælk betale et nødvendigt og helst nogenlunde rigeligt Foder. I saa Henseende stille Konjunkturerne sig imidlertid i de senere Aar stadig uheldigere. — For faa

Aar siden kunde en fed Udsætterko realiseres til en saa høj Pris, at man derfor kunde faa en god Lødeko. Men Fedekøerne ere faldne langt mere i Pris end Lødekøerne, og ofte skal der nu to Udsættere til for at indløse en Kælveko. Dette Forhold virker lammende paa det hele Mælkeribrug; thi hvor det er smaat med Pengene, kan der altfor ofte være Tilbøjelighed til at beholde en Ko i Stalden, fordi man ikke synes i Øjeblikket at have Raad til at at skaffe et mere kostbart, men ogsaa et mere produktivt Dyr. Og inden man veed af det, staaer der saa en Del Individder, der næsten ingen Mælk give og tilmed ere i hel daarlig Foderstand. Sælge dem for en Bagatel vil man ikke, og saa begynder man at fede dem, for at de dog skulle indbringe noget. Men ofte gaaer det saaledes, at saadanne Goldkøer, selv om det er yngre, kraftige og velbyggede Individder, daarlig kunne betale Fedefodret, ikke fordi de tage daarlig paa sig, men udelukkende fordi overhovedet alt Fedekvæg bliver slet betalt nu i Sammenligning med tidligere. Og i saadanne Tilfælde maa endnu bemærkes, at den ringe Mængde Mælk, saadanne Fedekøer give, ofte forvolder Bryderier i Mælkeriet, fordi Smørrets Kvalitet derved lider. Mælken er nemlig daarlig ikke alene paa Grund af Fedefodrets (Linkager o. s. v.) Indflydelse, men den er i mange Tilfælde fuldt saa meget daarlig formedelst Abnormiteten i Mælkeorganerne, lang Afstand fra Kælvingen, Brummersyge eller hvad anden Aarsag, der har været til Koens Udsættelse.

For eventuelt at bøde paa dette mislige Forhold vil jeg henstille til de enkelte Landbrugere, om der ikke kan være Anledning til at forsøge paa under nuværende Forhold mere almindelig paa et tidligere Stadium at begynde Fedningen af alle de Køer, som der er Sandsynlighed for helst maa udsættes. — Saa længe Koen endnu giver en Snes Pd. Mælk daglig, kan den dermed betale et anseligt Foder (f. Ex. 12 Pd. Kraftfoder og 3—4 Skp. Roer) og samtidig tiltage i Værdi som Slagtevarer. Og Mælken fra Køer, der endnu give saa meget og ofte have kælvnet for

mindre end sex Maaneder siden, kan ved fornuftig Sammensætning af Fedefodret i Regelen tilfredsstillende enhver billig Fordring. — Fedning af Køer, der endnu staa i ret god Mælkeydelse, er selv med nuværende Priser en nogenlunde rentabel Forretning, der udnyttes af adskillige praktiske og meget økonomiske Landmænd som den mest lempelige Maade, hvorpaa man uden for stort Tab kan slippe af med de mindre fordelagtige Individuer i Mælkebesætningerne.

De store Svingninger i Prisen, hvortil et Pd. Mælk er udbragt (se Tab. VI), afhænger først og fremmest af, paa hvilken Tid af Aaret Mælken fortrinsvis var produceret, og om det tilvirkede Smør opnaaede god Markedspris eller maatte sælges som mangelfuld Vare. Men dernæst afhænger det selvfølgelig ogsaa af selve Mælkens Kvalitet og den Fuldstændighed, med hvilken Smørret udvindes af Mælken. — Sikkert er det, at det er kun med en vis Varsomhed, at Resultaterne fra forskellige Mælkerier kunne sammenlignes, naar disse arbejde efter forskellige Skumningssystemer, men ligesaa sikkert er det, at skal det økonomiske Udbytte sammenlignes, maa der tages betydeligt Hensyn til, hvilke Driftsudgifterne ere paa de forskellige Steder.

I de første Aar, Centrifugerne fremkom, var der mange Gaarde, der i Fortvivelse over uheldige Bøttekjældere eller Ismangel og daarlig Vandforsyning anskaffede Maskinanlæg og Centrifuge. I Tidens Løb er det snart kun de bedste af de ældre Mælkerier, der ere blevne bevarede uforandrede, og hvor disse fremdeles ledes paa kyndig Vis, bør man vistnok med god Grund betænke sig paa at gjøre Forandring, hvorved man ikke alene faaer en øjeblikkelig Udgift, men tillige forøger Driftsudgifterne ret betydelig uden synderlig Udsigt til at skaffe sig meget større Indtægt; thi det viser sig mere og mere, at Osten efter ikke centrifugeret Mælk sikrest finder Afsætning. De

lokale Forhold og ikke mindst de stedlige Afsætningsforhold maa imidlertid altid være det afgjørende.

Centrifugerne have dog imidlertid iaar som tidligere funden betydelig forøget Anvendelse. Der maa nu ved Slutningen af 1887 antages at være ca. 2200 større og mindre Centrifuger af de forskjellige Konstruktioner i daglig Anvendelse. — I Aarets Løb er ingen nye Former af Betydning fremkommen; men de forskjellige Fabrikanter søge med vedholdende Iver hver for sig at gjøre deres Maskiner stadig mere arbejdsdygtige og fuldkomne.

Den mest karakteristiske Bevægelse i det danske Mælkeribrug har i det forløbne Aar ubetinget været Oprettelsen af nye og Udvidelsen af bestaaende Andelsmælkerier. Da Pladsen her ikke tillader mig at drøfte dette Æmne mere indgaaende, maa jeg henvise til min Bog »Andelsmælkerier«, der udkom i Foraaret efter Opfordring fra Foreningen af jyske Landboforeninger. Og her skal jeg kun yderligere oplyse, at der i Aarets Løb er bygget et meget betydeligt Antal nye Andelsmælkerier. Et enkelt herværende Firma har endog leveret Maskiner til 120 saadanne. Interessentskabernes Antal er nu utvivlsomt steget til 3—400. Hvor megen Mælk disse Andelsmælkerier bearbejde kan ikke angives; men i Gjennemsnit maa det antages, at hvert enkelt faaer Mælk fra mindst 5—600 Køer, saa det er en meget stor Brøkdæl af Landets Mælkeproduktion, der derved direkte oparbejdes til Exportvare.

Ganske vist har mange Andelsmælkerier havt ondt ved hele Aaret at opretholde Smørrets Kvalitet. Mejeristens Ufuldkommenhed og megen daarlig Mælk har mange Steder skaffet Udsættelser paa Smørret; men det har iøvrigt i de fleste Tilfælde været solgt til Levering til god Pris. 3—5 Kroner over Topnotering har ikke været ualmindelig, saa at mange Herregaards-Centrifugemælkerier ikke have kunnet opnaa højere Pris, end der igjennem Andelsmælkerierne er naaet for Smør fra ganske smaa Kvæghold.

Mælkens Betaling efter Fedtindhold, der 1886 indførtes paa 8 Mælkerier, har i Aarets Løb viist sig som et udmærket Middel til at vække Leverandørernes Interesse for Mælkens Kvalitet og tillige til at anspore Mejeristerne til mere opmærksom Undersøgelse af al Mælken, saaledes at de kunne finde den daarlige Mælk og faa denne forbedret eller kasseret. — Paa Docent Fjords Foranstaltning har nu over 100 Mejerister gennemgaaet det nødvendige Kursus for at blive i Stand til at bestemme Mælkens Fedme og udføre de dertil hørende Beregninger. Temmelig sikkert maa over 50 større Mælkerier nu antages at have indført Mælkens Betaling efter Flødeprocent ved Kontrolcentrifugen, og et langt større Antal benytter stadig Apparatet til at undersøge Mælken for at blive i Stand til at paatale de Tilfælde, hvor Mælken ikke er tilfredsstillende. — Den stigende Fordring, der har været til Kontrolcentrifugens Arbejdsevne har foranlediget, at Docent Fjord i Aarets Løb har ændret den, saaledes at der nu paa en Gang kan gjøres 192 Bestemmelser, og samtidig er det blevet muligt at benytte billigere og mere holdbare Glas (se Forsøgenes 24de Beretning).

Paa Grund af de i det Hele taget trykkende Tider har Landbruget i Almindelighed og Mælkeribruget i Særdeleshed havt forholdsvis let ved at faa Personale, og det saavel underordnet som overordnet. — Selv Malkepiger har der i de fleste Egne af Landet været nok af. — Og til hver ledig Plads mælder der sig mange Mejerister og Mejersker som Ansøgere. Der er Folk nok, der vil have Pladserne, og der er altid nogen, der vil tage dem, selv om Lønningsvilkaarene ere daarlige; men Folk med Dygtighed og Erfaring er der altid Mangel paa, og saadanne kunne i Reglen let faa passende Pladser, selv om de maa skifte for at faa saa stor Løn, som de mene at kunne gjøre Fordring paa.

Glædeligt er det, at mange af de unge Mejerister selv erkjende deres Mangler og ofte med Iver søge at bøde paa deres begrænsede Kundskaber og Erfaringer. Et Be-

vis i saa Henseende foreligger paa Ladelundgaard, hvor der iaar er blevet oprettet et fem Maaneders Kursus for Mejerister, hvor der gives Undervisning i Skrivning, Tegning, Regning, Bogholderi, Maskinlære, Dansk, Fysik, Kemi, Husdyrenes Bygning og Liv, praktisk Undersøgelse af Mælken o. s. v. Og dette Kursus besøges i Vinter af 50 Mennesker paa 18 indtil 30 Aar, som alle have delta- get i det praktiske Mælkeriarbejde, nogle endog i flere Aar som Undermejerister eller Bestyrere.

Af de offentlig foreliggende statistiske Meddelelser fremgaaer, hvad de fleste Fagmænd i Aarets Løb ofte have udtalt Formodning om, at Forbruget af indførte Handelsfoderstoffer er tiltaget betydelig. Og dette maa vistnok udelukkende tilskrives Andelsmælkeriernes Virksomhed, idet der af forskjellige Grunde maa antages, at alle tidligere velfodrede Besætninger snarere have faaet mindre end mere af disse Foderstoffer, medens Kørne stadig faa mere Sæd og særlig Havre, og Fedningen er i Aftagen.

Netto-Indførsel af:

	Oliekager.	Klid.	Iait.
1878—79	12,500,000 Pd.	11,300,000 Pd.	23,800,000 Pd.
79—80	31,170,000 —	28,100,000 —	59,270,000 —
80—81	43,190,000 —	77,850,000 —	121,040,000 —
81—82	44,150,000 —	77,920,000 —	122,070,000 —
82—83	39,120,000 —	66,510,000 —	105,630,000 —
83—84	61,070,000 —	130,750,000 —	191,820,030 —
84—85	65,070,000 —	160,212,000 —	225,280,000 —
85—86	47,275,425 —	110,110,094 —	157,386,519 —
86—87	87,781,000 —	182,234,000 —	270,015,000 —

Heldigvis er det ikke alene Indførselen af Foderstoffer, der er stegen. Som allerede omtalt er vor Overskudsudførsel af Svin og Flæsk tiltagen ganske betydelig, og det samme er ogsaa Tilfældet med vor Overskudsudførsel af Smør.

Netto-Udførsel af Smør i Pund:

	Oktober Kvartal.	Januar Kvartal.	April Kvartal.	Juli Kvartal.	Hele Aaret.
1877—78.....	4,009,600	2,464,000	4,681,600	7,907,200	19,062,400
1878—79.....	3,270,400	4,032,000	4,569,600	6,092,800	17,964,800
1879—80.....	3,919,600	5,196,800	4,245,600	5,376,000	18,738,000
1880—81.....	4,233,600	5,040,000	5,648,800	4,592,000	19,510,400
1881—82.....	2,956,800	4,412,800	5,084,800	7,100,800	19,555,200
1882—83.....	5,174,400	6,720,000	7,996,800	6,764,800	26,656,000
1883—84.....	5,600,000	6,115,200	7,190,400	7,100,800	25,916,800
1884—85.....	4,457,600	4,748,800	8,400,000	7,168,000	24,774,400
1885—86.....	5,969,493	7,887,423	8,671,445	9,705,119	32,233,480
1886—87.....	5,173,124	9,707,739	9,983,791	10,219,408	35,084,062

Smørudførselens procentvise Fordeling i Kvartalerne.

	Oktober.	Januar.	April.	Juli.
1877—78	21	13	25	41
1878—79	18	23	25	34
1879—80	22	27	23	28
1880—81	22	26	29	23
1881—82	15	23	26	36
1882—83	19	25	30	26
1883—84	22	23	28	27
1884—85	18	19	34	29
1885—86	19	24	27	30
1886—87	15	27	29	29

Men disse danske Opgivelser ere utvivlsomt efterhaanden alle blevne betydelig for lave; thi sammenlignes de danske Tal med engelske*) Angivelser, som skeet er i hestaaende Sammenstilling, saa viser det sig, at England angiver herfra at have modtaget betydelig mere Smør, end Danmark har exporteret.

*) Samtlige Uddrag af de engelske Toldiister ere velvillig meddelte fra vort Generalkonsulat i London.

Smøromsætning i de forskjellige Kvartaler i Pd.

	Oktober.	Januar.	April.	Juli.
Indførsel til England fra Danmark.....	7,349,700	12,088,300	13,890,700	13,321,400
Ialt udført fra Danmark .	7,210,762	12,071,480	12,474,806	13,283,369
Indført til Danmark	2,037,638	2,363,742	2,491,015	3,063,961
Netto-Udførsel fra Danmark	5,173,124	9,707,739	9,983,791	10,219,408

England angiver saaledes i April Kvartal herfra at have faaet over 11 pCt. mere Smør, end der er udført. Og det er almindelig bekjendt, at der herfra exporteres betydelige Mængder Smør i Daaser til oversøiske Pladser, som ikke altsammen passerer Engsand; noget sendes over Hamburg, og en Del gaar direkte ud fra danske Havne. Norge modtager altid en Del Smør herfra. Og særlig om Efteraaret og Vinteren gaar en Del secunda Varer til Hamburg. Hollandske Margarinfabrikanter tage noget Smør direkte, om end det meste gaar over England. Og et uomstødeligt Bevis for, at dansk Smør finder Afsætning i Tyskland, foreligger jo i de talrige Bladartikler fra derværende Mælkerimænd, der ere misfornøjede med, at den tyske Marine foretrækker dansk Smør for tysk. — Vi maa altsaa exportere mere end hvad England modtager, og dog er Englands Indførsel større end vor Udførsel. Men som vi skulle se, det er de danske Tal, der ere for smaa.

Saavidt vides foreligger der ingen Grund til at antage, at de engelske Angivelser skulle være urigtige; men jeg har bragt i Erfaring, at det danske Toldvæsens Tal fremkomme derved, at Smørfustagerne, der udskibes, optælles, og alle antages for at være Dritler, 3: Trediedelstønder à 75 Pd. Smør Netto, og kun Smørret i Blikdaaser opgives

efter Vægt. — Efterhaanden som Centrifugemælkerierne ere voxede i Størrelse, ere Fustagerne tiltagne i Vægt. Og særlig for Øernes Vedkommende holde nu de fleste Fustager over 100 Pd. Netto. Fra Jylland og enkelte Smaagaarde paa Øerne exporteres vel endnu nogle faa »virkelige Dritler«. Men Hundrede pundstræernes Antal er saa langt overvejende, at der snarere burde regnes 95 end 75 Pd. Netto for hver exporteret »Drittel«. — I Betragtning af at den overvejende Mængde Smør exporteres i Træer og kun en mindre Del i Kister med Blikdaaser, er der saaledes den største Sandsynlighed for, at de danske Opgjørelser ere ca. 20 pCt. for lave. Og vor Nettoudførsel maa i det sidst forløbne Aar antages at have været henved 45 Millioner Pd. —

Indførselen til England af Smør i Cwts. (101,₆ d. Pd.)

Fra	1884	1885	1886	1887
Danmark	335,067	377,447	400,556	487,603
Tyskland	146,400	143,482	119,154	156,430
Holland	454,186	307,861	359,013	164,474
Frankrig	509,716	450,933	402,620	416,067
Amerika	100,151	77,558	42,336	52,329
Andre Lande	207,555	195,991	219,725	238,002
Ialt..	1,753,075	1,553,302	1,543,404	1,543,404

Indførselen til England af Margariner i Cwts. (101,₆ d. Pd.)

Fra	1884	1885	1886	1887
Norge	28,818	17,411	28,875	16,650
Holland	658,026	772,473	833,957	1,172,074
Belgien	33,348	40,465	20,002	22,895
Andre Lande	-	16,914	11,739	61,476
Ialt..	719,492	847,263	886,573	1,273,095

Ved disse to Tabeller oplyses det, hvorfra England tager sin Forsyning af Smør og Margarin. Af den første sees, at Importen herfra Danmark snart er stegen til at udgjøre en Trediedel af hele Englands Forbrug (nøjagtig 32,2 pCt.). — Englands hele Indførsel af Smør er kun i ringe Grad i Aftagen; men derimod er der en paafaldende Nedgang i Importen fra Holland, der helt har faaet sit Smørmarked ruineret ved Margarinens i alle Retninger demoraliserende Virkninger.

Angaaende dette Kunstprodukts Stilling paa de forskjellige Markeder er der i Aarets Løb skeet en Del betydelige Forandringer, og Holland er snart det eneste Land, hvor det betrængte Mælkeribrug helt ubeskyttet af Lovgivningsmagten fægter mod denne bedrageriske Industri; men ogsaa dèr synes Regjeringen nu at være betænkt paa at ville skride ind for at give det synkende Landbrug en hjælpende Haand.

Bemærkes maa det først og fremmest, at der i England den 23de August 1887 blev vedtagen en Lov, hvoraf her fremsættes følgende Uddrag:

§ 1. Denne Lov skal kaldes Margarine-Loven af 1887.

§ 2. Denne Lov skal træde i Kraft den 1ste Januar 1888.

§ 3. Ordet »Smør« skal betegne det Stof, der er almindelig kjendt som Smør, udelukkende tilberedt af Mælk eller Fløde eller begge Dele, med eller uden Salt eller andre Preservativer og med eller uden Tilsætning af Farve. — Ordet »Margarine« skal betegne ethvert Stof, hvad enten det er en Blanding eller ikke, tilberedt som Efterligning af Smør, og blandet eller ikke blandet med Smør. Og intet saadant Stof maa lovlig sælges uden under Navnet Margarine og under de i denne Lov nærmere fastsatte Betingelser.

§ 4. Enhver med Margarine handlende Person — hvad enten Salget skeer en gros eller en detail, hvad enten han er Fabrikant, Importør, Afsender eller Modtager eller Kommissionær eller handler i anden Egenskab — som findes skyldig i en Overtrædelse af nærværende Lov, skal efter en summarisk Domfældelse ikjendes for 1ste Gang begaaet Overtrædelse en Bøde af indtil 20 Lstrl., 2den Gang en Bøde af indtil 50 Lstrl. og 3die og følgende Gange en Bøde af indtil 100 Lstrl.

§ 6. Enhver Person, der paa den i det foregaaende Afsnit beskrevne Maade handler med Margarine, skal iagttage føl-

gende Regler: Enhver Beholder, aaben eller lukket, der indeholder Margarine, skal være indbrændt eller paa en varig Maade mærket »Margarine« paa Laaget, Bunden og Siderne med trykte store Bogstaver, der ikke maa være mindre end $\frac{3}{4}$ Tomme i Kvadrat; og dersom saadan Margarine udstilles til Salg i Detailhandel, skal der paa hvert Stykke, der saaledes udstilles — paa en saadan Maade, at det bliver tydelig synligt for Kjøberen — være hæftet en Seddel, der med trykte store Bogstaver, ikke mindre end $1\frac{1}{2}$ Tomme i Kvadrat, er mærket »Margarine«, og enhver Person, der sælger Margarine en detail, uden at det skeer i en i Henhold til Foranstaaende behørig indbrændt eller paa en varig Maade mærket Beholder, skal udlevere samme til Kjøberen i eller med et Papiromslag, paa hvilket Ordet »Margarine« skal være trykt med store Bogstaver, ikke mindre end $\frac{1}{4}$ Tomme i Kvadrat.

§ 8. Al Margarine, der indføres i det forenede Kongerige Storbritanien og Irland, saavel som al Margarine, hvad enten den er indført eller fabrikeret i det forenede Kongerige Storbritanien og Irland, skal, naarsomhelst den sendes med en eller anden offentlig Befordring, behørig betegnes som Margarine, og skal det være enhver Toldembedsmand, Embedslæge, Inspektør ved Sundhedsvæsenet eller Politibetjent, der er autoriseret i Henhold til Afsnit 13 i Loven af 1875 om Salg af Næringsmidler m. m. (Food and Drugs) tilladt at udtage Prøver til Analyse, saafremt han har Grund til at tro, at Bestemmelserne i nærværende Lov krænkes i dette Punkt, at undersøge og tage Prøver af enhver Beholder, og at konstatere om fornødent ved at lade samme analysere, om en Overtrædelse af nærværende Lov har fundet Sted.

§ 9. Enhver Fabrik til Tilvirkning af Margarine i det forenede Kongerige Storbritanien og Irland skal af Ejeren eller Brugeren af samme registreres hos den stedlige Myndighed paa den Maade, der bestemmes henholdsvis af the Local Government Boards i England og Irland og af the Secretary for Scotland, og ansees enhver Ejer eller Bruger, der driver saadan Fabrikation i en ikke behørig registreret Fabrik, som skyldig i Overtrædelse af denne Lov.

§ 10. Enhver Embedsmand, der efter Loven af 1875 om Salg af Næringsmidler m. m. er bemyndiget til at tage Prøver, kan — — — udtage Prøver til Analyse af alt Smør eller ethvert Stof, der optræder som Smør, naar det er udstillet til Salg og ikke mærket »Margarine«, saaledes som nærværende Lov foreskriver; og skal ethvert Stof, der ikke er saaledes mærket, formodes at være udstillet til Salg som Smør.

§ 11. Af enhver Bøde, der idømmes i Henhold til denne Lov, skal, saafremt Retten fastsætter det, en Del betaales til Klageren, for at han kan blive dækket for de Omkostninger, der ere medgaaede til

Analysering, og for andre rimelige Udgifter, som Retten maatte anse ham for berettiget til.

§§ 5, 7, 12 og 13 indeholde for os mindre væsentlige Bestemmelser.

Af Betydning er det dernæst, at Tyskland, der er et stærkt konsumerende og forholdsvis i mindre Grad end Danmark smørexporterende Land, i Sommer fik en Lov, der traadte i Kraft 1ste Oktober 1887, og som foruden Bestemmelser, der ere analoge med den danske Lovs Forskrifter af 1885 har en § 2, hvis første Sætning er: Blanding af Smør med Margarine eller andre Sorter Svinefedt i det Øjemed at handle med disse Blandinger, saavel som Handel og Falbydelse af samme, er forbudt.

Den 14de Marts 1887 fik Frankrig en Lov om Straffen for Bedragerier ved Salg af Smør. Og i Rusland og Østrig er man i Begreb med at forberede Love herom.

Her i Danmark ere vi derimod ikke komne et Skridt videre i det forløbne Aar. — Som det vil erindres forelagde Indenrigsministeren i Efteraaret 1886 Folkethinget et Forslag om Lov til Kunstsmør (se sidste Aargang af T. f. L. Side 88); Loven overgik til et Udvalg og blev ikke behandlet færdig før Rigsdagens Opløsning ved Nytaarstid. — I Begyndelsen af 1887 fik det nyvalgte Folkething atter Ministerens Lovforslag til Behandling, uden at der kom noget ud deraf. Og et tvivlsomt Spørgsmaal er det, hvad Rigsdagssamlingen 1887—88 præsterer i saa Henseende. — For det danske Mælkeribrug bliver Stillingen imidlertid mere og mere betænkelig. Loven af 1885 blev kun vedtagen paa tre Aar, og den er udløben 30te April 1888. Vore Konkurrenter søge paa dette som paa andre Punkter at overfløje os, saaledes som Tyskland allerede har gjort det ved at forbyde Blandinger. Og det danske Landbrug sætter hvert Aar stadig større Kapitaler ind paa et mere og mere intensivt Mælkeribrug, saa at vore Mælkeriprodukters Anseelse paa Verdensmarkedet bliver et Spørgsmaal af altid voxende Betydning for hele vort

Landbrugs Existens. — Fra enhver stræbsom og rettænkende Landmands Side gjøres der utvivlsomt, hvad der er muligt og økonomisk gennemførligt for at hæve Produkternes Kvalitet; men Frygten er stor for at disse Bestræbelser ikke i Længden ville være fyldestgørende for at afværge den truende Fare. — Flere og flere faa Øje op for, at vort Mælkeribrugs Interesse først fuldtud varetages af Lovgivningsmagten, naar denne giver et »absolut Forbud mod al Indførsel, Udførsel og Fabrikation af Kunstsmør«; thi først da ere vi sikre paa ikke i denne saa vigtige Sag at distanceres af vore Konkurrenter. Paa Thinge synes Meningerne imidlertid at være delte om Konsumenternes eller Producenternes Interesser særlig bør varetages. Og man synes at være tilbøjelig til at overse, at Danmark er det Land i Verden, der forholdsvis exporterer mest Smør, og at dette Produkt her mere end i noget Land er Nationens vigtigste Indtægtskilde, saa at Producenterne her mere end nogensteds have et billigt Krav paa at fordre fortrinsvis deres Interesser varetagne.
